

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างการฟังและการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

ชื่อและนามสกุลผู้วิจัย นางเยาวลักษณ์ สร้อยระย้า

แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษา ๑. รองศาสตราจารย์ศรีสุดา จริยากุล
๒. รองศาสตราจารย์ ดร. รัญจวน คำวชิรพิทักษ์
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมคิด พรหมจ้อย

ปีการศึกษา ๒๕๓๘

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการฟังและการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา 2) เปรียบเทียบความสามารถในการฟังจับใจความระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง 3) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 127 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แถบบันทึกเสียงบทอ่านสำหรับฟังแบบทดสอบวัดความสามารถการฟังจับใจความ และแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความ การวิเคราะห์ข้อมูลได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการฟังและการอ่านจับใจความ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เปรียบเทียบความสามารถในการฟังและการอ่านจับใจความระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงโดยใช้ที่ทดสอบ (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การฟังและการอ่านจับใจความมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักเรียนชายมีความสามารถในการฟังจับใจความน้อยกว่านักเรียนหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความสามารถในการอ่านจับใจความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Title : A Study of Relationship between the Listening Comprehension Skill and the Reading Comprehension Skill of Mathayomsuksa 1 Students in School under the project of Expanding Basic Education, the Office of Provincial Primary Education Nakhon Ratchasima.

By : Yaowalak Soiraya

Degree : Master of Education

Major Field : Curriculum and Instruction

School of : Educational Studies

Thesis Advisors : 1. Associate Professor Srisuda Chariyakul
2. Associate Professor Dr. Ranchuan Kamwachirapitak
3. Assistant Professor Dr. Somkid Promjouy

Academic Year : 1995

Abstract

The purposes of the research are 1) to analyse the relationship between the listening comprehension skill and the reading comprehension skill of the Mathayomsuksa 1 students in schools under the project of Expanding Basic Education, the Office of Provincial Primary Education Nakhorn Ratchasima. 2) to compare the ability in the listening comprehension between the boy students' and girl students' ability. 3) to compare the ability in the reading comprehension between the boy students' and girl students' ability.

The population used in the research are the Mathayomsuksa 1 students studying in the second semester of the academic year 1994. The total number is 127 students studying in school under the project of expanding basic education the office of provincial primary education Nakhorn Ratchasima. The research instruments are audio cassette tape, listening comprehension test and reading comprehension test. The relationship between listening comprehension skill and the reading Comprehension Skill is analyzed by studying the co-efficient correlation and comparing the listening comprehension ability and the reading comprehension ability of the boy and the girl students by t-test

The results of the research reveal that:

1) the listening comprehension skill and the reading comprehension skill are statistical related ($\alpha = .05$).

2) the ability in listening comprehension of the boy is less than that of the girl students at the .05 level of significance.

3) the ability in reading comprehension of the boy is less than that of the girl students at the .05 level of significance.

วิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างการฟังและการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดนครราชสีมา

A Study of Relationship between the Listening Comprehension Skill and the Reading
Comprehension Skill of Mathayomsuksa 1 Students in School
under the Project of Expanding Basic Education, the Office of
Provincial Primary Education Nakhon Ratchasima

นางเยาวลักษณ์ สร้อยระย้า

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
พ.ศ. ๒๕๓๙

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ISBN 974-614-812-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างการฟังและการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

A Study of Relationship between the Listening Comprehension Skill and the Reading Comprehension Skill of Mathayomsuksa 1 Students in School under the Project of Expanding Basic Education, the Office of Provincial Primary Education Nakhon Ratchasima

ชื่อและนามสกุลผู้วิจัย

นางเยาวลักษณ์ สร้อยระย้า

แขนงวิชา

หลักสูตรและการสอน

สาขาวิชา

ศึกษาศาสตร์

คณะอาจารย์ที่ปรึกษา

- ๑. รองศาสตราจารย์ศรีสุดา จரியากุล
- ๒. รองศาสตราจารย์ ดร. รัญจวน คำวชิรพิทักษ์
- ๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมคิด พรมจัญ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์เห็นสมควรให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

_____ ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ศรีสุดา จரியากุล)

_____ กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. รัญจวน คำวชิรพิทักษ์)

_____ กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมคิด พรมจัญ)

_____ กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มณีรัตน์ สุขโชติรัตน์)

_____ กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริวิทย์ กุลใจจันทร์)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ลงชื่อ _____ ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. จุมพล นิมพานิช)

วันที่ เดือน พ.ศ.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความสามารถของ รองศาสตราจารย์ศรีสุดา จริยากุล ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. รัญจวน คำวชิรพิทักษ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมคิด พรหมจ้อย กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาในท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมาช่วยตรวจแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือวิจัย ตลอดจนทั้งผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ และนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จนกระทั่งทำให้งานวิจัยสำเร็จลงด้วยความเรียบร้อย

การวิจัยครั้งนี้เป็นไปด้วยความราบรื่น เนื่องจากได้รับกำลังใจคอยช่วยเหลือ เอาใจใส่ จากคุณพ่อ คุณแม่ พี่ น้อง ผู้บังคับบัญชา และเพื่อน ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณดิลก คุณสุลักษณ์ และคุณยุติกา สร้อยระย้า ได้สนับสนุนทุนในการดำเนินการวิจัยด้วย

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและความปรารถนาดีของทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณ และขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

เยาวลักษณ์ สร้อยระย้า

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญตาราง	จ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
การฟัง	7
ความหมายของการฟัง	7
ความสำคัญของการฟัง	8
กระบวนการฟัง	8
ชนิดของการฟัง	9
ลักษณะการฟังที่ดี	10
ความมุ่งหมายในการสอนฟัง	12
หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการสอนฟัง	12
การอ่าน	13
ความหมายของการอ่าน	13
ความสำคัญของการอ่าน	14
ความหมายของการอ่านจับใจความ	15
ความสำคัญของการอ่านจับใจความ	15
หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการสอนอ่านจับใจความ	16

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ลักษณะทั่วไปของการฟังและการอ่าน	17
ทฤษฎีและหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการฟังและการอ่าน	18
ความพร้อมในด้านการฟังและการอ่าน	18
ทฤษฎีการอ่าน	19
ความสัมพันธ์ระหว่างการฟังและการอ่าน	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
งานวิจัยในประเทศ	22
งานวิจัยต่างประเทศ	23
บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย	25
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	25
เครื่องมือในการวิจัย	27
การเก็บรวบรวมข้อมูล	32
การวิเคราะห์ข้อมูล	33
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	33
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล	37
ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของคุณภาพของเครื่องมือ	37
ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานจากการสอบวัดความสามารถในการฟังและ การอ่านจับใจความ	38
ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการฟังจับใจความและการอ่าน จับใจความ	38
ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการฟังและการอ่านจับใจความ ระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง	39
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	40
สรุปการวิจัย	42
อภิปรายผล	43
ข้อเสนอแนะ	45
บรรณานุกรม	46

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	53
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	54
สำเนาหนังสือขอความร่วมมือตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	57
สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้ทดลองเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	60
บทอ่านสำหรับบันทึกกลางแถบบันทึกเสียง	61
แบบทดสอบความสามารถในการฟังจับใจความ	70
เฉลยคำตอบแบบทดสอบการฟังจับใจความ	79
แบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความ	80
เฉลยคำตอบแบบทดสอบการอ่านจับใจความ	99
ประวัติผู้วิจัย	100

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่	
1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอและโรงเรียน	26
2 รายละเอียดของบทอ่านที่คัดเลือกเป็นเครื่องมือวิจัย	28
3 สรุปผลการให้น้ำหนักคะแนนเนื้อหาและพฤติกรรม ของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย	30
4 ผลการทดสอบนักเรียนกลุ่มย่อย	31
5 สถิติพื้นฐานของคุณภาพของเครื่องมือ	37
6 สถิติพื้นฐานจากการสอบวัดความสามารถในการฟังและการอ่านจับใจความ	38
7 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการฟังและการอ่าน จับใจความ	38
8 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการฟังจับใจความระหว่าง นักเรียนชายกับนักเรียนหญิง	39
9 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความระหว่าง นักเรียนชายกับนักเรียนหญิง	39
ตารางผนวกที่	
1 ค่าเฉลี่ยระดับความสอดคล้องของข้อสอบการฟัง และการอ่านจับใจความ ชุดที่ 1 และชุดที่ 2	58

สารบัญภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	ขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	26

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาเป็นสิ่งจำเป็นที่ทุกคนต้องใช้ในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน ปัจจุบันวิทยาการด้านต่าง ๆ และเทคโนโลยีในการสื่อสารได้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว นักเรียนสามารถที่จะรับรู้ข่าวสารข้อมูลได้จากทาง วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือและสิ่งตีพิมพ์อื่น ๆ มากมาย ถ้านักเรียนขาดพื้นฐานในการใช้ทักษะทางภาษา อาจทำให้เกิดความสับสนเข้าใจผิดและสื่อสารไม่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงได้ ภาษาจัดได้ว่าเป็นเครื่องมือสื่อความหมายของคนเราซึ่งใช้ติดต่อสื่อสาร ทำให้สามารถดำรงชีพในสังคมได้อย่างสงบสุขและดำเนินกิจการต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ภาษายังเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้วิชาการต่าง ๆ อีกด้วย ดังนั้นความสามารถในการใช้ทักษะทางภาษาจึงมีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับนักเรียน

ทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ทักษะการฟังเป็นทักษะที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและเป็นทักษะทางภาษาที่มีอิทธิพลมากในชีวิตประจำวัน (กรมวิชาการ 2521: 3) การฟังไม่ใช่เป็นเพียงการได้ยิน แต่การฟังจะต้องประกอบด้วยความตั้งใจ ความคิดและสติปัญญา ผู้ที่ฟังเป็นจะต้องมีสมาธิในการฟังเพื่อรับรู้ ใช้ความคิดเพื่อทำความเข้าใจกับเนื้อเรื่องที่ได้ยินและใช้สติปัญญาวิจารณ์ญาณตัดสินได้ว่าข้อความที่ได้อินนาคือเรื่องใดเพียงไร รวมทั้งสามารถนำสิ่งที่ได้รับฟังนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ 2535: 17) ในชีวิตประจำวันของคนเราส่วนมากใช้ทักษะการฟังมากกว่าทักษะอื่น ๆ ผลการศึกษาของเรนกิน (Rankin อ้างใน โกวิทท์ ไทยสิทธิ์ 2531: 2) ได้ยืนยันในความคิดนี้ว่าโดยเฉลี่ยแล้วในวันหนึ่ง ๆ คนเราใช้เวลาในการฟังร้อยละ 42 การพูดร้อยละ 32 การอ่านร้อยละ 15 การเขียนร้อยละ 11 นอกจากนี้การศึกษาของ ดูเกอร์ (Duker 1969: 85) ยังพบว่าในวันหนึ่ง ๆ คนเราใช้เวลาสำหรับการฟังร้อยละ 58 และการสำรวจการเรียนภาษาไทยเกี่ยวกับการฟังของ สุระปะนีย์ นาคทรพรพ (2520: 7) พบว่า นักเรียนใช้เวลาเพื่อการฟังเป็นสัดส่วนคือ การฟังร้อยละ 48 การพูดร้อยละ 23 การอ่านร้อยละ 16 และการเขียนร้อยละ 13 จะเห็นได้ว่า ทักษะการฟังเป็นทักษะที่คนเราใช้มากที่สุด ถ้านักเรียนได้เรียนรู้ และปรับปรุงทักษะการฟังของตนให้มีประสิทธิภาพ เมื่อฟังแล้วสามารถจับใจความที่ฟังได้ ก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะการฟังที่ดียอมทำให้ผู้ฟังเกิดปัญญา สามารถสรุปใจความสำคัญได้ จับประเด็นเรื่องได้ และเข้าใจเรื่องราวได้อย่างแจ่มแจ้ง

นอกจากทักษะการฟังแล้ว ทักษะการอ่านยังเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการศึกษาวิชาการต่าง ๆ การอ่านทำให้เราทราบความรู้สึกนึกคิดของคนทั้งในอดีตและปัจจุบัน ช่วยเพิ่มพูนสติปัญญา ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหา ตลอดจนทำให้เราเข้าใจเนื้อหาในหนังสือต่าง ๆ (รัญจวน อินทรกำแหง 2527: 27) การอ่านช่วยให้คนทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว (ประเทิน มหาจันทร์ 2523: 18) การอ่านเป็นสิ่งจำเป็นทำให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพการณ์และการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งการอ่านยังทำให้ผู้อ่านประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ (ณรงค์ ทองปาน 2526: 5)

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ได้ขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 ถึงปัจจุบัน มีโรงเรียนในโครงการทั้งสิ้น 240 โรงเรียนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 21,553 คน จากเอกสารสรุปผลการดำเนินงานพัฒนาบุคลากร สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ปีงบประมาณ 2537 การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2536 ด้านความรู้ความสามารถพื้นฐานวิชาภาษาไทย รวมทั้งจังหวัด คะแนนเต็ม 40 คะแนน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 22.87 คิดเป็นร้อยละ 57.18 ซึ่งนับว่าเป็นเกณฑ์ที่ต่ำไม่เป็นที่น่าพอใจ (การประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา 2537: 32) ปัญหาที่พบมากคือนักเรียนฟังหรืออ่านคำอธิบายและเรื่องราวต่างๆ แล้วไม่เข้าใจ ไม่สามารถจับใจความได้ จุดหมายของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้กล่าวถึงการศึกษาในระดับนี้ว่าเป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิตและการศึกษาต่อ โดยกำหนดจุดหมายข้อที่ 1 มุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะในวิชาสามัญ ทันทต่อความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการต่าง ๆ (กรมวิชาการ 2533: 1) โดยได้กล่าวถึงการเรียนรู้ภาษาว่าควรเน้นผลสัมฤทธิ์ของทักษะการเข้าใจภาษาคือ การฟัง การอ่าน และทักษะการใช้ภาษา คือ การพูดและการเขียน จนสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อความคิด ความเข้าใจ แสวงหาความรู้และมีเหตุผล เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งตรงกับผลการศึกษาของ ซอร์ซิเออร์ (Sorsior อ้างใน ประเทิน มหาจันทร์ 2533: 19) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาการทางภาษาในตัวเด็กคือการพัฒนาความคิดรวบยอดของเด็กใน การเข้าใจความหมายของคำที่ใช้แทนสิ่งต่าง ๆ ความคิดรวบยอดนี้จะพัฒนาขึ้นได้โดยอาศัยประสบการณ์หลาย ๆ ด้าน

นักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

นครราชสีมา เป็นนักเรียนที่รับมาจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จะเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเดียวกันโดยไม่ต้องสอบคัดเลือก ซึ่งนักเรียนที่เข้าศึกษาต่อส่วนมากมีจุดประสงค์เพื่อเรียนวิชาชีพต่าง ๆ อันเป็นความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพเมื่อเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แล้ว นักเรียนจึงขาดความสนใจในการเรียนวิชาสามัญ โดยเฉพาะการเรียนภาษาไทย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะยังไม่เห็นคุณค่าความสำคัญของการใช้ภาษาและเห็นว่าตนเองได้ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว อีกทั้งโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตั้งอยู่ในชนบทห่างไกลมีหนังสืออ่านเสริมประสบการณ์ไม่เพียงพอ ผู้ปกครองของนักเรียนส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกรรม ไม่นิยมซื้อหนังสืออ่านเพื่อรับรู้ข้อมูลข่าวสารประจำวัน ไม่สนใจฟังข่าวทางสื่อวิทยุ และโทรทัศน์ จึงทำให้นักเรียนขาดทักษะด้านการฟังและการอ่านที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นปัญหาในการดำรงชีวิตของนักเรียนในปัจจุบันและต่อไปในอนาคต เพราะในปัจจุบันนักเรียนจะต้องมีความสามารถในการใช้ภาษา ต้องมีความเข้าใจในการอ่านและการฟังในเวลาอันรวดเร็ว และรู้จักจับความคิดของเรื่องที่ฟังและอ่านได้ (กรมวิชาการ 2521: 18) การที่ทางโรงเรียนทำการพัฒนาความสามารถในการฟังและการอ่านของนักเรียนไม่ได้ผลเท่าที่ควร เพราะนักเรียนฟังและอ่านแล้วไม่เข้าใจ ไม่สามารถจับใจความได้ การใช้ภาษาจะเกิดผลดีได้ต้องอาศัยพื้นฐานในด้านการฟังและอ่านเป็นประการสำคัญ

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจต้องการศึกษาความสามารถในการฟังและการอ่านจับใจความของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ว่า การฟังและการอ่าน ซึ่งเป็นทักษะทางภาษาด้านรับสารเหมือนกันจะมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ นักเรียนที่มีความสามารถในการฟังจะมีความสามารถในการอ่านด้วยหรือไม่ และเพศจะเป็นตัวแปรที่ทำให้ความสามารถในการฟังและความสามารถในการอ่านของนักเรียนต่างกันหรือไม่ เพื่อจะได้นำผลจากการศึกษาไปปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนทักษะทางภาษาไทย ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และพัฒนาการผลิตสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการสอนทักษะการฟังและการอ่านของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อ

1. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ความสามารถในการฟัง และ การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

2. เปรียบเทียบความสามารถในการฟังจับใจความระหว่าง นักเรียนชายกับนักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

3. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความระหว่าง นักเรียนชายกับนักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

1. ความสามารถในการฟังจับใจความ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการอ่านจับใจความ
2. นักเรียนชายมีความสามารถในการฟังจับใจความน้อยกว่านักเรียนหญิง
3. นักเรียนชายมีความสามารถในการอ่านจับใจความน้อยกว่านักเรียนหญิง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ประชากรเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
2. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 2.1 คะแนนความสามารถในการฟังจับใจความ
 - 2.2 คะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความ
3. บทอ่านในการฟังและการอ่านจับใจความ ผู้วิจัยใช้บทอ่านจาก ข่าว บทความ บทสนทนา เรื่องเล่า เพลง บทร้อยกรอง นิทาน โอวาท จำนวน 8 บท

คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้นิยามศัพท์ในขอบเขตและความหมายดังนี้

การฟังจับใจความ หมายถึงการฟังแล้วเข้าใจความหมายของคำ ข้อความ และจับใจความสำคัญของเรื่องราวที่ได้รับฟังจากการฟัง ข่าว บทความ บทสนทนา เรื่องเล่า เพลง บทร้อยกรอง นิทาน โอวาท โดยวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ เบนจามิน เอสบลูม (Benjamin S. Bloom) 6 ระดับคือ ความรู้ - จำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การ

วิเคราะห์ การสังเคราะห์ และประเมินค่า

การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านที่นักเรียนอ่านแล้วเข้าใจความหมายของ คำ ข้อความ และจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ โดยวัดพฤติกรรมตามขั้นการเรียนรู้ของ เบนจามิน เอส บลูม (Benjamin S. Bloom) ซึ่งแบ่งไว้ 6 ขั้น คือ ความรู้ - จำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึงโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา เปิดทำการสอน ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 ถึงปัจจุบัน

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังเรียนอยู่ในปีการศึกษา 2537 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

แบบทดสอบ หมายถึง แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี 2 ฉบับ

ฉบับที่ 1 เป็นแบบทดสอบความสามารถในการฟัง ประกอบด้วยแถบบันทึกเสียง บทอ่าน 8 บท เกี่ยวกับ ข่าว บทความ บทสนทนา เรื่องเล่า เพลง บทร้อยกรอง นิทาน โอวาท พร้อมด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการฟัง รวม 40 ข้อ

ฉบับที่ 2 เป็นแบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความ ประกอบด้วย เอกสารบทอ่าน 8 บท เกี่ยวกับ ข่าว บทความ บทสนทนา เรื่องเล่า เพลง บทร้อยกรอง นิทาน โอวาท พร้อมด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน รวม 40 ข้อ

แถบบันทึกเสียง หมายถึง แถบบันทึกเสียงบทอ่าน ของแบบทดสอบฉบับที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาความสามารถในการฟังจับใจความ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะได้รับประโยชน์ดังนี้

1. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะการฟังและการอ่านจับใจความให้กับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา

2. เป็นแนวทางพัฒนาทักษะการฟังและการอ่านจับใจความให้กับนักเรียนระดับชั้น
อื่นๆ
3. เป็นแนวทางให้ครูผู้สอนปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนทักษะทางภาษา
ทักษะการฟังและการอ่านจับใจความให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นคว้าเอกสาร งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการฟังและการอ่านจับใจความซึ่งจะนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. การฟัง ประกอบด้วย
 - 1.1 ความหมายของการฟัง
 - 1.2 ความสำคัญของการฟัง
 - 1.3 กระบวนการฟัง
 - 1.4 ชนิดของการฟัง
 - 1.5 ลักษณะการฟังที่ดี
 - 1.6 ความมุ่งหมายในการสอนฟัง
 - 1.7 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการสอนฟัง
2. การอ่าน ประกอบด้วย
 - 2.1 ความหมายของการอ่าน
 - 2.2 ความสำคัญของการอ่าน
 - 2.3 ความหมายของการอ่านจับใจความ
 - 2.4 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ
 - 2.5 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการสอนอ่านจับใจความ
3. ลักษณะทั่วไปของการฟังและการอ่าน
4. ทฤษฎีและหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการฟังและการอ่าน ประกอบด้วย
 - 4.1 ความพร้อมในด้านการฟังและการอ่าน
 - 4.2 ทฤษฎีการอ่าน
5. ความสัมพันธ์ระหว่างการฟังและการอ่าน
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ในการนำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนั้น ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็นข้อ ๆ ตามลำดับ ซึ่งรายละเอียดในแต่ละข้อมีดังนี้

1. การฟัง

1.1 ความหมายของการฟัง นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการฟัง ไว้ต่าง ๆ กัน พอสรุปได้ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2525: 609) ให้ความหมายของการฟังไว้ในหนังสือพจนานุกรมว่า “ การฟังเป็นการตั้งใจสดับ คอยรับเสียงด้วยหู ได้ยิน เชื่อ และทำตามถ้อยคำ ” และ ปรีชา ช่างขวัญเย็น (2527: 81) ได้ให้ความหมายของการฟังว่า “ การฟังมีความหมายแตกต่างไปจากการได้ยิน การได้ยินเกิดขึ้นเนื่องจากมีเสียงมากระทบหูเองโดยไม่ตั้งใจ คนหลายคนจึงได้ยินโดยไม่ตั้งใจ ส่วนการฟังนั้นหมายถึงการใช้สมาธิและความตั้งใจที่จะจดจำประเด็นของสิ่งที่ได้ยิน ” ส่วน วิจิตรา แสงพลสิทธิ์ และคณะ (2522: 18) ได้ให้ความหมายของการฟังว่า “ การฟังคือการได้ยินแล้วสามารถติดตามเรื่องราวได้จนสามารถที่จะเข้าใจและจับใจความต่าง ๆ มาคิดไว้ว่าควรจะคล้อยตามหรือโต้แย้ง ” ยุพา ส่งศิริ (2525: 48) ได้ให้ความหมายของการฟังชัดเจนยิ่งขึ้นว่า “ การฟังเป็นกระบวนการที่มนุษย์ใช้สมรรถภาพของร่างกาย สมอง และจิตใจ เชื่อมโยงเสียงที่ได้ยินกับประสบการณ์และความรู้เกี่ยวกับ ความหมายของเสียง โดยตีความ ด้วยความคิด และความรู้สึก ตลอดจนจดจำสิ่งที่เห็นว่ามีประโยชน์ หรือเรื่องที่เรารับฟัง ” ซึ่งคล้ายกับ สนิท สัตโยภาส (2527: 9) ที่ให้ความหมายของการฟังว่า “ การที่เราได้ยินเสียงของถ้อยคำ พร้อมทั้งติดตามเรื่องราวที่ได้ยินจนเกิดความเข้าใจและสามารถจับใจความสำคัญได้ เพื่อนำไปพิจารณาไตร่ตรองในสิ่งที่ได้ยินและสามารถที่จะใช้วิจารณ์ญาณ เพื่อพิจารณาหาประโยชน์จากเรื่องที่ฟังนั้นด้วย ” และ จิตรา บุณนาค และ คณะ (2526: 260) ได้กล่าวถึงความหมายของการฟังว่า “ การฟัง หมายถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความเข้าใจและความตั้งใจ การฟังมิได้ หมายถึงการได้ยินเท่านั้น แต่หมายถึง ได้ยินอย่างรู้เรื่องและเข้าใจ ความหมายของเสียงที่ได้ยินตรงตามจุดประสงค์ของผู้เปล่งเสียงนั้น ”

ริเวอร์ (River 1980: 16) ได้อธิบายความหมายของการฟังว่า “ การฟังเป็นทักษะที่สร้างความหมายเมื่อได้ยินเสียง ผู้ฟังจะต้องอาศัยจำการเรียงลำดับคำ และน้ำเสียงที่ได้ยิน มาสร้างความหมาย ” ส่วน คอร์คอห์น (Corcon 1970: 65) ได้ให้ความหมายของการฟังว่า “ การฟังหมายถึงกระบวนการจัดลำดับเรื่อง รู้จักจำแนกแยกแยะสำเนียงที่ได้ยินจากโสตประสาท ตลอดจนการแปลความหมายของเสียงนั้น ๆ ได้ ”

จากความหมายของการฟังข้างต้นสรุปความหมายของการฟังได้ว่า การฟังเป็นทักษะและกระบวนการที่ต้องอาศัยความตั้งใจที่จะพยายามนำความหมายของเสียงที่ได้ยิน โดยใช้ประสาทสัมผัสและแปลความหมายออกมาเป็นความคิด ความเข้าใจ ความรู้สึกของผู้ฟังเอง

และนำสิ่งที่ได้ จากการฟังไปใช้ให้เกิดประโยชน์

1.2 ความสำคัญของการฟัง

การฟังเป็นทักษะที่สำคัญในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ภาษาจะเริ่มจากการฟังในลำดับแรก มีผู้ทรงคุณวุฒิได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการฟังหลายท่าน ดังนี้

วิจิตร อวระกุล (2524: 71) ได้ให้ความสำคัญของการฟัง โดยชี้ให้เห็นว่าการฟัง การคิด การพูด มีส่วนสัมพันธ์เกี่ยวข้อง และก่อให้เกิดพฤติกรรมต่อเนื่องกัน ถ้าฝึกการฟังให้มีประสิทธิภาพ การคิด การพูด ก็จะมีประสิทธิภาพไปด้วย ในวันหนึ่ง ๆ เราจะได้ยิน ได้ฟังสิ่งต่าง ๆ และเรื่องราวมากมาย จากการวิเคราะห์พบว่า ในวันหนึ่ง ๆ คนเราใช้เวลาในการเขียนหนังสือร้อยละ 9 อ่านร้อยละ 16 พูดร้อยละ 30 และฟังร้อยละ 45 ส่วน ฆะอบ โปะชะกฤษณะ (2532: 164) ได้เน้นความสำคัญของการฟังว่า “ การฟังเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดปัญญา เกิดความรอบรู้เฉลียวฉลาด ในสมัยโบราณเมื่อยังไม่มีการพิมพ์หนังสือ การฟังเป็นจุดเริ่มต้นที่ก่อให้เกิดปัญญา และหัวใจนักปราชญ์ข้อแรกคือการฟัง ”

ฟอกซ์ (Fox 1974: 32) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการฟังว่า “ การฟังเป็นทักษะเบื้องต้นของการเรียนภาษา นักเรียนจะไม่สามารถออกเสียงได้อย่างถูกต้อง ถ้าไม่ได้ฟังการออกเสียงก่อน และในการสนทนาผู้ฟังต้องเข้าใจเรื่องที่สนทนา จึงจะสามารถพูดโต้ตอบได้ตามที่ต้องการ ” นอกจากนี้ รูบิน (Rubin 1975: 57) ได้ให้ความสำคัญของการฟังไว้ว่า “ การฟังมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของเรามาก เช่น การฟังโทรศัพท์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น เพราะเราจำเป็นต้องฟังจึงจะเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ นอกจากนั้น เด็ก ๆ ยังเริ่มเรียนรู้ภาษาโดยผ่านการฟังเป็นอันดับแรก อาจกล่าวได้ว่าการฟังเป็นพื้นฐาน การพัฒนาศิลปภาษา ถ้าเด็กไม่มีทักษะในการฟัง เขาจะประสบความสำเร็จในทักษะด้านอื่น ๆ ได้ยาก ”

1.3 กระบวนการฟัง

คนส่วนมากมักคิดว่ากระบวนการฟังนั้นอาจใช้เพียงความตั้งใจอย่างเดียวเท่านั้น แต่แท้จริงการฟังเป็นกระบวนการที่มีความสลับซับซ้อนยิ่งไปกว่านั้น ดังที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ ดังนี้

กรีน และ เพ็ตตี (Green and Petty 1971: 41) กล่าวว่า “ การฟังนั้นมีความหมายมากกว่าการได้ยิน การฟังนั้นต้องอาศัยความตั้งใจในการฟัง เพื่อให้ได้ความหมายและมีปฏิกิริยาต่อสิ่งที่ฟังด้วย กระบวนการฟังมี 4 ขั้นตอน คือ การได้ยิน ความเข้าใจ การประเมิน และการมีปฏิกิริยาโต้ตอบ ” ส่วน รูบิน (Rubin 1975: 62) ได้เสนอกระบวนการฟังที่สำคัญไว้ 3 ประการ คือ การได้ยิน เป็นกระบวนการรับรู้ทางโสตขั้นแรกของการฟัง เรียกขั้นตอนนี้ว่า

Hearing และ Listening เมื่อหูรับฟังสัญญาณเสียงเข้าไปแล้วจะส่งไปยังสมองตามลำดับขั้น เพื่อแปลความหมายของเสียงที่ได้ยิน ในขั้นนี้ต้องใช้สมาธิและความตั้งใจอย่างจริงจังและ Auding เป็นกระบวนการขั้นสูง คือนอกจากจะรู้ความหมายของเสียงที่ได้ยินแล้ว ยังต้องทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและรู้จักประเมินค่าว่าควรเชื่อถือเพียงใด แล้วจึงแสดงปฏิกิริยาได้ตอบไปตามที่ต้องการ

วีรช ฤทธิรัตนกุล (2525: 25) ได้เสนอองค์ประกอบของกระบวนการฟังเพื่อให้มีประสิทธิภาพ คือ

การได้ยินในเบื้องต้น ผู้ฟังต้องได้ยินเสียงที่ส่งผ่านมาสู่เราเสียก่อนเป็นอันดับแรก ต่อมาก็เป็นการฟังความสนใจไปสู่สิ่งที่ได้ยินนั้นและก็เข้าสู่การเข้าใจในสิ่งที่ได้ยินนั้น คือ ถ้าเป็นภาษาที่คุ้นเคยเราก็สามารถเข้าใจได้ ตรงกันข้ามถ้าเป็นภาษาที่ไม่คุ้นเคย เราก็ไม่เข้าใจ และถึงขั้นตีความโดยต้องอาศัยประสบการณ์ในตัวผู้ฟัง จากนั้นในขั้นสุดท้าย คือ การตอบสนอง

จะเห็นได้ว่าการฟังเป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อน ไม่ใช่เพียงการได้ยินเท่านั้น ผู้ฟังจะต้องเข้าใจและรู้ความหมายของสิ่งที่ได้ยินนั้น อีกทั้งสามารถประเมินค่าออกมาได้ด้วย

1.4 ชนิดของการฟัง

กรมวิชาการ (2526: 19 - 20) ได้จัดประเภทการฟัง หรือชนิดการฟังออกเป็น 6 ประเภท คือ

1. การฟังคำอธิบาย
2. การฟังเพื่อรายงานต่อผู้อื่น
3. การฟังเรื่องส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
4. การฟังเพื่อการเรียนรู้
5. การฟังเพื่อการวิเคราะห์
6. การฟังการสนทนา

พัชพันธ์ ทองหยด (2530: 5) ได้กล่าวถึงชนิดของการฟังไว้ 4 ประเภท คือ

1. การฟังอย่างสนใจ (attentive listening) ผู้ฟังจะให้ความสนใจ ตั้งใจฟัง มุ่งไปที่คน ๆ หนึ่ง หรือสื่อในการสื่อสารอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว
2. การฟังอย่างสนใจและพินิจพิเคราะห์ (analytical listening) เป็นการฟังระดับให้ความสนใจเพื่อจะโต้ตอบด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง ผู้ฟังต้องคิดอย่างรอบคอบในขณะที่ฟัง
3. การฟังอย่างนิยมชมชอบ (appreciative listening) ผู้ฟังจะฟังเพื่อความ

เพลิดเพลิน มีความตึงเครียดเล็กน้อยกว่าการฟังอย่างสนใจ

4. การฟังอย่างมีได้ให้ความสนใจมากนัก (marginal listening) เป็นลักษณะการฟังที่ผู้ฟังอยู่ในสภาพสิ่งแวดล้อมที่มีสิ่ง 2 สิ่ง หรือมากกว่านั้น มาดึงดูดความสนใจในการฟัง เช่น การฟังวิทยุขณะทำการบ้าน

ไพทูร์ย์ สีนลาร์ตัน และ คณะ (2535: 26) ได้จำแนกประเภทของการฟังโดยพิจารณาจากสถานการณ์ หรือแหล่งที่มาของการสื่อสาร เป็น 2 ประเภทคือ

1. ผู้ฟังและผู้พูดมีส่วนร่วมโดยตรงในกระบวนการสื่อสาร การฟังประเภทนี้ผู้ฟังและผู้พูด ต่างก็มีบทบาทในการพูดสลับกันไปมา จำแนกย่อยได้ดังนี้

1.1 บุคคลกับบุคคล เป็นกระบวนการสื่อสารที่พบบ่อยที่สุด และใช้มากที่สุด เช่น การสนทนา การทักทาย การเจรจาระหว่างบุคคล การพูดโทรศัพท์ ฯลฯ

1.2 กลุ่มบุคคล เป็นกระบวนการสื่อสารที่มีบุคคลมากกว่า 3 คนขึ้นไป เช่น การอภิปราย การประชุม การสัมมนา เป็นต้น

2. ผู้ฟังและผู้พูดไม่มีส่วนร่วมโดยตรงในกระบวนการสื่อสาร การฟังประเภทนี้ มักออกมาในรูปของการสื่อสารในที่สาธารณะ หรือเพื่อสาธารณะ จำแนกย่อยได้ดังนี้

2.1 การฟังในที่สาธารณะ เป็นกระบวนการสื่อสารที่เกิดขึ้นไม่บ่อยครั้งนัก และมักเกิดขึ้นในที่สาธารณะ เช่น การโฆษณาเสียง การกล่าวอวยพร การให้โอวาท เป็นต้น

2.2 การฟังโดยผ่านเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ เป็นกระบวนการสื่อสารที่ได้รับการพัฒนาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยี คือ การฟังวิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียงและวิดีโอ นับเป็นกระบวนการสื่อสารที่มีเครือข่ายทั่วประเทศและทั่วโลก

การฟังมีหลายประเภทดังที่กล่าวมาแล้วนั้น การฝึกทักษะการฟังให้รู้จักฟังเป็น จับใจความของเรื่องที่ฟังได้ จึงมีความสำคัญในอันที่จะตัดสินใจจัดซื้อความที่ไต่ถามว่าน่าเชื่อถือเพียงไร สามารถนำสิ่งที่ได้รับฟังนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้เพียงใด

1.5 ลักษณะการฟังที่ดี

การเป็นผู้ฟังที่ดีนั้นย่อหมายถึงผู้ฟังต้องมีคุณสมบัติบางประการจึงจะเป็นผู้ฟังที่ดี ซึ่งมีผู้ให้ข้อเสนอแนะลักษณะการฟังที่ดีหลายท่าน เช่น

รูสเซนีย์ นาคทรอพ และ ประภาศรี สีหอำไพ (2530: 26) ได้กล่าวถึงลักษณะของการฟังที่ดีว่า “ ผู้ฟังต้องสรุปใจความสำคัญได้ ติดตามฟังตั้งแต่ต้นจนจบ และวิเคราะห์หลัก ตลอดจนทั้งรายละเอียดที่เป็นองค์ประกอบได้ จับประเด็นเรื่องได้ เข้าใจตัวอย่างได้อย่าง

แจ่มแจ้ง ตั้งความหมายของการฟัง ฟังอย่างสร้างสรรค์ เชื่อมโยงประสบการณ์ได้ และ ฟังอย่างมีวิจารณ์ญาณ ”

บันลือ พฤกษ์วัน (2533: 41) ได้เสนอแนะถึงลักษณะการฟังที่ดีไว้ดังนี้

1. มีสมาธิ หมายถึงมีความตั้งใจ สนใจในเรื่องราว
2. ได้ยินชัดเจน มีประสาทหูดี
3. ติดตามเรื่องราวที่ฟัง และสามารถที่จะลำดับเหตุการณ์ที่ฟังได้ถูกต้อง
4. เข้าใจเรื่องราวที่ผู้พูดพูด โดยอาศัยพื้นฐานประสบการณ์เดิมช่วยแปลความ
5. สามารถจับใจความย่อเรื่องราวที่ฟังได้ พร้อมทั้งอาจเห็นคล้ายหรือโต้แย้ง

โดยการสอดแทรกความคิดเห็นส่วนตัวและบันทึกไว้

6. รู้จักถามความคิดเห็น ที่ไม่เข้าใจหรือสงสัย และมีส่วนร่วมในการฟังด้วย
7. รู้จักประเมินเรื่องราว ทั้งวิจักษณ์ วิจรณ์

พั่วพันธ์ ทองหยด (2530: 5) ได้ชี้ให้เห็นถึงลักษณะการฟังที่ดี ดังนี้

ผู้ฟังที่ดีต้องมีสมาธิ จึงมีความจำเป็นยิ่งกว่าการอ่าน เพราะการอ่านนั้นสามารถอ่านย้อน หรือทวนได้ แต่การฟังนั้นจะขอให้ผู้พูดย้อนหรือทวนใหม่หมดไม่ได้ ดังนั้น ถ้าต้องการฝึกให้มีความสามารถในการฟัง เข้าใจเรื่องราวอย่างถูกต้องและรวดเร็วก็จำเป็นต้องฝึกให้เกิดสมาธิในการฟัง และนอกจากนี้ยังมีความสามารถจับใจความ มีมารยาทในการฟัง กล่าวคือรู้จักให้เกียรติผู้พูด ไม่รบกวนสมาธิของผู้อื่น หากมีข้อข้องใจ ปัญหา หรือต้องการอธิบายเพิ่มเติม ก็ต้องรอให้ผู้พูด พูดจบเสียก่อน

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ และ คณะ (2535: 22) ได้เสนอแนะลักษณะนิสัยของการฟังที่ดีไว้ 5 ประการดังนี้

1. ฟังอย่างตั้งใจ มีสมาธิ ไม่สั๊กแต่ว่าฟัง รู้จักสังเกตและใช้สติปัญญา เพื่อพิจารณาเรื่องที่ฟัง แต่ไม่ใช่คาดหมายว่าผู้พูดจะพูดเรื่องอะไรต่อไป เพราะการกระทำเช่นนั้นจะทำให้เสียสมาธิในการฟัง หรืออาจเข้าใจความหมายของผู้พูดผิดไป
2. ฟังแล้วจับประเด็นให้ตรงกับจุดประสงค์ที่ต้องการ คือ
 - ก. ถ้าฟังเพียงเพื่อจับใจความ ควรสรุปความคิดรวบยอดของเรื่องที่ฟังให้ได้
 - ข. ถ้าฟังเพื่อให้ได้รายละเอียด ควรใช้ความคิดพิจารณาเรื่องที่ฟังนั้นว่า มีสาระประโยชน์ด้านใด เพียงใด รู้จักใช้คำถามเพื่อให้ได้รายละเอียดตามที่ต้องการ
 - ค. ถ้าฟังเพื่อคัดลอกตามหรือหาเหตุผลโต้แย้ง ควรวางตัวเป็นกลางไม่มีอคติต่อตัวผู้พูด สังเกตผู้พูดว่าใช้เหตุผลหรือใช้อารมณ์ พิจารณาการใช้เหตุผลหรือหลักฐาน

อ้างอิง ใช้วิจารณ์ญาณ และใช้เหตุผลไตร่ตรอง และใจกว้างพอที่จะวิเคราะห์และ รับฟัง

ง. ถ้าฟังเพื่อความเพลิดเพลิน ควรมีความรู้สึกรู้สึกว่าอยากฟังไม่มีสิ่งกักรวดใด ๆ ที่ ทำให้การฟังไม่ติดต่อกันไปตลอด และมีความรู้พื้นฐานในเรื่องที่ฟังพอสมควร

3. สนใจผู้พูด ไม่พูดคุย ชุบชิบ ส่งเสียงเอะอะ หรือแสดงกิริยาที่ไม่สนใจหรือไม่ให้เกียรติผู้พูด ไม่จับผิดผู้พูด แม้ผู้พูดจะมีลักษณะไม่ดึงดูดใจ ก็ไม่ควรถือเอาท่าทางของผู้พูดมาเป็นอารมณ์

4. หากมีตอนใดที่ไม่เข้าใจ ควรหาโอกาสซักถามที่เหมาะสม แต่ไม่พูดสอดแทรกในช่วงจังหวะที่ผู้พูดกำลังพูดหรือเว้นระยะหายใจ หรือเมื่อดื่ม่น้ำ

5. หลังการฟัง ควรใช้เวลาคิดทบทวน หรือบันทึกสาระประโยชน์ที่ได้รับจากการฟัง และรู้จักนำความรู้หรือข้อคิดที่ได้รับไปใช้ประโยชน์

จากข้อความที่กล่าวข้างต้นจะเห็นว่า การเป็นผู้ฟังที่ดีนั้นเป็นคุณสมบัติที่สังคมในปัจจุบันต้องการ ดังนั้นควรนำลักษณะการฟังที่ดีไปฝึกฝนหรือปลูกฝังให้นักเรียน เพราะความสามารถในการฟังทำให้เกิดความเจริญงอกงามทางสติปัญญา

1.6 ความมุ่งหมายในการสอนฟัง

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ได้กำหนดจุดประสงค์ของการฟังไว้ว่า ให้นักเรียนมีความสามารถฟังได้อย่างมีวิจารณ์ญาณ ให้สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่ฟัง แยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็น ดีความ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ฟังได้ถูกต้องชัดเจน บอกเจตนาของผู้ส่งสาร และวิจารณ์ วิเคราะห์ สิ่งที่ฟังได้

จากข้อความข้างต้นจะเห็นว่า ความมุ่งหมายในการสอนฟัง เน้นให้รู้จักฟังให้เป็น และต้องเข้าใจความหมาย ซึ่งทำให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ต่อไป

1.7 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการสอนฟัง

ใน กระบวนการสอนฟัง นั้น ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงองค์ประกอบของการฟังที่สำคัญ เพราะจะช่วยให้การเรียนภาษาและฟังได้เข้าใจดี นักการศึกษาได้เสนอแนะข้อคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของการฟังไว้ อาทิ

ตูโตโล (Tutolo 1977: 262) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการฟังไว้ดังนี้

1. การฟังเป็นหน้าที่ของฝ่ายรับ ผู้รับจะต้องทำความเข้าใจถ้อยคำ หรือ คำแปล ความที่ตนฟังโดยอาศัยประสบการณ์เดิมเข้าช่วย จึงจะสามารถเข้าใจถ้อยคำที่ฝ่ายส่งสื่อออกมา

2. การฟัง ต้องอาศัยการวิเคราะห์ นั่นคือ หูสามารถวิเคราะห์เสียงได้ถูกต้อง
3. ช่วงความจำในการฟัง การพูดประโยคสั้น ๆ กระทั่งรัด ย่อมช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจตรงกันการพูดกับเด็กจึงต้องให้สั้น ชัดถ้อยชัดคำ ช่วงความจำจึงมีความสำคัญ
4. การฟังกับการอ่านมีความสัมพันธ์กัน ถ้าครูเข้าใจก็จะสามารถส่งเสริมการเรียนภาษา
5. การฟังกับการพูดมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ถ้าความสามารถในการฟังดี ย่อมส่งผลไปถึงการพูดด้วย ทั้งนี้เพราะเด็กเรียนพูดจากการฟังตั้งแต่อยู่ในวัยทารก
6. แนะนำให้รู้จักฟังแล้วลองประเมินค่าและฟังอย่างพิถีพิถัน
7. จัดช่วงเวลาให้เหมาะสมกับช่วงความสนใจที่จะฟัง
8. ส่งเสริมให้หันประโยชน์จากการฟัง
9. ทางโรงเรียนควรรหาเครื่องมือในการบันทึกเสียงหรือส่งเสริมการฟัง มีการติดต่อประสานงานกับทางผู้ปกครอง เพื่อให้ทราบแนวทางการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียน

ดูเกอร์ (Duker 1969: 747) ได้ให้หลัก 4 ประการ แก่ครูผู้สอนเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการสอนทักษะการฟัง โดยสรุปดังนี้

1. ควรให้เด็กได้รับประสบการณ์ในการฟังด้วยความสมัครใจมากกว่าการบังคับ
2. ควรวางแผนการจัดกิจกรรมรายวันให้เหมาะสมไม่让孩子ต้องฟังมากเกินไป
3. การฟังในห้องเรียนไม่ควรที่จะให้เด็กฟังจากครูผู้สอนแต่เพียงผู้เดียว
4. การฟังในชั้นเรียน ควรจะทราบจุดมุ่งหมายของการฟังแต่ละครั้งด้วย

ธิดา โมสิกรัตน์ (อ้างในสุทธิชัยธรรมมาธิราช 2537: 15) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการฟังไว้ว่า

ในการสอนฟังมีแนวคิดสำคัญบางประการที่ครูควรตระหนักถึง เพื่อให้การเรียนการสอนทักษะการฟังสัมฤทธิ์ผล และสามารถพัฒนาทักษะทางภาษาของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การกำหนดจุดประสงค์ในการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การประยุกต์ใช้จิตวิทยาการเรียนรู้อื่นๆ และการสร้างแบบฝึกทักษะการฟัง

จากที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าการที่จะสอนทักษะการฟังให้มีประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายด้าน เช่น ครู นักเรียนและสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยและความพร้อมของนักเรียน

2. การอ่าน

2.1 ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ และเป็นทักษะสำหรับนักเรียนที่จะนำไปสู่การเรียนรู้วิชาอื่น ๆ ซึ่งมีนักการศึกษาให้ความหมายของการอ่านในแง่ต่าง ๆ คือ

รัญจวน อินทรกำแหง (2521: 69) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า “ การอ่านหมายถึง การเปลี่ยนสื่อความหมายจากตัวอักษรหรือภาพให้เป็นเรื่องราวที่เป็นแนวความคิด โดยให้มีความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งและชัดเจนแก่ผู้อ่านนั้น การอ่านต้องจับใจความของข้อความ และสามารถผูกเป็นเรื่องราวได้ถูกต้อง ผู้อ่านจะต้องสร้างมโนภาพขึ้นมาพร้อมกับการอ่านไปด้วย ” และ ราชบัณฑิตยสถาน (2525: 917) ให้ความหมายของการอ่านไว้ในหนังสือพจนานุกรมว่า “ การอ่านเป็นการออกเสียงตามตัวหนังสือหรือการเข้าใจความจากตัวหนังสือสังเกตหรือพิจารณาดูเพื่อให้เข้าใจ ” ส่วน สนิท สัตโยภาส (2527: 9) ให้ความหมายว่า “ การอ่านเป็นกระบวนการของประสาทสัมผัส ที่พยายามทำความเข้าใจ ความหมายของตัวอักษรที่ปรากฏอยู่ แล้วแปลความหมายออกมาเป็น ความคิด ความรู้สึก ความเข้าใจของผู้อ่านเอง ” ซึ่งคล้ายกับ บันลือ พฤกษะวัน (2533: 80) เห็นว่าการอ่าน หมายถึง “ การแปลตัวอักษร(สัญลักษณ์) ออกมาเป็นคำพูด(เสียง) และมีความหมายที่ใช้สื่อความคิดระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน (ผู้ฟัง) ซึ่งบางครั้งไม่จำเป็นต้องออกเสียง ก็เข้าใจความหมายกันได้ ” ในทำนองเดียวกัน ไชยสิริ ปราโมช ณ อยุธยา และ วรพันธ์ อักษรพงศ์ (2535: 45) กล่าวโดยสรุปว่าการอ่านคือ การแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นความคิด และนำความคิดไปใช้ให้เป็นประโยชน์ ดังนั้น หัวใจของการอ่านอยู่ที่การเข้าใจความหมายของคำ

จากความหมายของการอ่านที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการแปลสัญลักษณ์ของตัวหนังสือ โดยใช้สายตาสัมผัสอักษร รับรู้และเข้าใจความหมายของคำให้ตรงกับที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อ ตลอดจนการใช้ความคิด ประสบการณ์ ของผู้อ่านมาช่วยในการอ่านให้ประสบความสำเร็จ

2.2 ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านมีความสำคัญมากในชีวิต เพราะปัจจุบันเป็นโลกของการอ่านหนังสือ นับแต่การอ่านข่าวสารต่าง ๆ จากหนังสือพิมพ์ วารสาร การอ่านเป็นเครื่องมือของการปรับปรุงชีวิตให้ดีขึ้น วิจิตรรา แสงพลสิทธิ์ และ คณะ (2523: 43) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านสรุปได้ว่าการอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการแสวงหาความรู้ เป็นสิ่งที่ส่งเสริมความคิดอ่านและความฉลาดรอบรู้ นอกจากนี้การอ่านเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินในยามว่าง

ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน (2525: 23) ให้ความสำคัญของการอ่านว่า “ การอ่านเป็นสิ่งจำเป็น และให้ประโยชน์แก่มนุษย์ทุกด้าน ทั้งโอกาสในด้านการศึกษาหาความรู้ การประกอบอาชีพ และการพักผ่อนหย่อนใจ การอ่านช่วยส่งเสริม ความรู้ ความคิด ของคนเราให้เพิ่มพูนขึ้น ” นอกจากนี้ความคิดเห็นของ ณรงค์ ทองปาน (2526: 6) ยังชี้ให้เห็นว่า “ การอ่านมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้อ่านเพราะจะช่วยให้อ่านประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ สามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสังคมได้ดี ” อีกทั้ง ไชสิริ ปราโมช ณ อยุธยา และวรรณท์ อักษรพงศ์ (2535: 47) ยังได้กล่าวว่า การอ่านมีความจำเป็นต่อชีวิตของคนไทยในยุคปัจจุบัน ยิ่งกว่ายุคที่ผ่านมามาก เพราะการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัตถุ วิทยาการ และความนึกคิด ซึ่งเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว จึงมีค่าเปรียบเทียบกับว่า “ ผู้ที่ไม่อ่านหนังสือคือผู้ที่ปิดขังตัวเองอยู่ในบ้าน คงรู้แต่โลกแคบ ๆ ในบ้านของตัวเองเท่านั้น ส่วนผู้อ่านหนังสือคือ ผู้ที่เปิดประตูหน้าต่างต่างออกไปสู่โลกข้างนอก ซึ่งเต็มไปด้วยความรู้และความคิด อันหาเขตสุดมิได้ ”

จะเห็นว่าการอ่านมีความสำคัญต่อการเรียนรู้และการดำรงชีวิตของคนเรามาก ถ้าได้เพิ่มพูนทักษะการอ่านโดยสม่ำเสมอก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

2.3 ความหมายของการอ่านจับใจความ

นักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการอ่านจับใจความ ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้หลายประการ อาทิเช่น โกมล บัวผิยน (2521: 19) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า “ การอ่านจับใจความ หมายถึงการอ่านเพื่อเข้าใจคำศัพท์และเนื้อเรื่อง สามารถจับใจความสำคัญ มีวิจารณ์ญาณ รู้จักไตร่ตรองหาเหตุผลตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ” เสริมศรี หอทิมาวรกุล (2526: 348) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายของการอ่านจับใจความว่า “ การอ่านจับใจความเป็นการอ่านเพื่อต้องการทราบว่า เรื่องนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไรมีความสำคัญตรงไหนและความหมายว่าอย่างไร ” ส่วน พรทิพย์ สุทธิพันธุ์ (2529: 16) ได้สรุปเกี่ยวกับการอ่านจับใจความไว้ว่า “ การอ่านจับใจความ คือการอ่านเพื่อจับสาระสำคัญของเนื้อเรื่อง และเก็บสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านนั้นได้ ”

จากความหมายของการอ่านจับใจความข้างต้นสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความเป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง และเก็บสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านนั้น ๆ ได้

2.4 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ

จุดมุ่งหมายสำคัญของการอ่าน คือ อ่านแล้วสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้ ซึ่ง ผกาศรี เย็นบุตร (2526: 25) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า “ การอ่านเพื่อจับใจความนั้นเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับการอ่านหนังสือทุกประเภท และยังเป็นพื้นฐานในการ

อ่านเพื่อแสดงความคิดเห็น ตีความ หรือเพื่อวิจารณ์” ผุสดี ภูฏอินทร์ (2526: 417) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการอ่านจับใจความว่า “ ความสามารถในการอ่านจับใจความจะช่วยให้อ่านหนังสือได้รวดเร็ว การอ่านจับใจความจำเป็นต้องฝึกฝนอยู่เสมอ ไม่ว่าจะอ่านเรื่องอะไร หรืออยู่ในระดับใดก็ตาม เพราะถ้าไม่สามารถจับใจความสำคัญได้ก็จะได้ไม่ได้อะไร ประโยชน์จากการอ่านเท่าที่ควร” ทางด้าน พรเทวี ไชยเนตร (2528: 16) กล่าวว่า “ ทักษะการอ่านจับใจความเป็นทักษะที่มีความหมายในการอ่านมากที่สุด เพราะผู้อ่านถ้าขาดทักษะนี้ย่อมประสบความล้มเหลวในการอ่าน อย่างแน่นอน ” นอกจากนี้ ไชยสิริ ปราโมช ณ อยุธยา และ วรพันธ์ อักษรพงศ์ (2535: 50) กล่าวโดยสรุปว่า สิ่งสำคัญในการอ่านอย่างหนึ่งคือ “ความเข้าใจ” เพราะสิ่งนี้เป็นพื้นฐานที่ จะทำให้เกิดความรู้ ความคิด และความบันเทิงได้ตามความมุ่งหมาย การจะทำให้เกิดความเข้าใจได้ต้องอาศัยการอ่านจับใจความ ซึ่งการอ่านจับใจความนี้มี 2 แบบ คือ

1. การอ่านจับใจความส่วนรวม เป็นหัวใจสำคัญของการอ่าน มองเห็นความสัมพันธ์ของรายละเอียดต่างๆ และจะเป็นผลให้เข้าใจจุดมุ่งหมายสำคัญของหนังสือเรื่องนั้นได้
2. การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านต่อเนื่องกับการอ่านขั้นแรก วิธีนี้ ยึดหลักว่าต้องอ่านอย่างละเอียดทุกตัวอักษร และเพื่อจับเรื่องราวได้ตลอดทั้งเรื่อง ที่ไหน เมื่อไร ทำไม บางเรื่องอาจจะมีคำตอบไม่ครบก็ได้ แต่เราต้องตอบเท่าที่มีอยู่ให้ครบถ้วน เพื่อจะได้จับใจความสำคัญให้ได้มากที่สุด แล้วเขียนลงสมุดหรือเศษกระดาษ โดยขยายความในคำตอบออกไปอีก เมื่อต้องการรายละเอียดที่จำเป็นของใจความสำคัญ

ความสำคัญของการอ่านจับใจความที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความ เป็นหัวใจสำคัญของการอ่านเพื่อที่จะเข้าใจเรื่องราวที่ผู้เขียนประสงค์ให้ผู้อ่านทราบ ตลอดจนเก็บเนื้อความจากเรื่องที่อ่าน ทำให้การอ่านหนังสือนั้นมีประสิทธิภาพ

2.5 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการสอนอ่านจับใจความ

ในกระบวนการสอนอ่าน ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลาย ๆ ด้าน ที่จะช่วยให้เด็กมีความสามารถในการอ่าน โดยเฉพาะการอ่านจับใจความ มีผู้ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาการสอนอ่านในแง่มุมต่าง ๆ ไว้หลายแนวคิด อาทิเช่น สมบัติ มหารศ (2523: 68) ได้เสนอความคิดเห็นว่า “ การสอนอ่านจับใจความ นิยมการอ่านจากเอกสาร อ่านจากกระดาษแบบฝึกหัดที่ครูเตรียมมาโดยเฉพาะ ไม่ควรอ่านจากหนังสือทั้งเล่ม ควรใช้เวลาอ่านเฉพาะและทำแบบฝึกหัดไปในชั่วโมงนั้น เกี่ยวกับเอกสาร หรือบทอ่าน ที่ครูจะนำมาใช้ในการฝึกอ่านจับใจความ ควรมีเนื้อหาเรื่องที่น่าสนใจตรงกับความต้องการของนักเรียนแต่ละวัย

และมีระดับความยากง่ายเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียนด้วย ” ส่วน ชวน เพชรแก้ว และ ปรีชา นุ่นสุข (2522: 48) ให้ความคิดเห็นว่า “ การที่นักเรียนอ่านหนังสือไม่เข้าใจ อาจมีสาเหตุมาจากนักเรียนไม่มีสมาธิในการอ่าน ขาดความสนใจอย่างแท้จริง ไม่มีพื้นฐานความรู้เพียงพอหรือมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพกายและจิตใจ ” แนวคิดของ กรมวิชาการ (2533: 17) นั้นได้เสนอแนะเกี่ยวกับการสอนอ่านว่า “ ครั้งแรกให้อ่านผ่าน ๆ ก่อนเพื่อให้รู้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร จุดใดเป็นจุดสำคัญของเรื่อง ต่อไปจึงอ่านให้ละเอียด ทำความเข้าใจเนื้อเรื่องให้ชัดเจน แล้วตอบคำถามสั้น ๆ ทดสอบความเข้าใจ ในขั้นสุดท้ายจึงเรียบเรียงใจความสำคัญของเนื้อเรื่องด้วยตนเอง ” ส่วน รัชณี ศรีไพรวรรณ (2527: 1045) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการฝึกอ่านจับใจความว่า เรื่องที่จะนำมาให้นักเรียนฝึกอ่านจับใจความ ควรเป็นเรื่องที่เหมาะสมกับระดับชั้นและความสามารถของนักเรียน ครูควรแนะนำให้นักเรียนรู้ใจความสำคัญของเรื่องมักอยู่ในบรรทัดแรก ๆ หรืออยู่ตอนสรุปท้ายเรื่อง ครูควรตั้งคำถามเป็นตอน ๆ ให้นักเรียนอ่านข้อความเพื่อหาคำตอบ ฝึกให้เล่าเรื่องย่อ ฝึกให้สรุปความว่าในเนื้อเรื่องกล่าวถึง ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ทำไม และเกิดผลอย่างไรแล้วเขียนบันทึกย่อไว้ กมล การกุศล (2528: 193) ได้เสนอแนวคิดไว้ว่า “ การอ่านหนังสือไม่เข้าใจ มีสาเหตุมาจากขาดความรู้พื้นฐานในเรื่องที่ตนอ่าน ขาดการฝึกฝน อ่านบางคำไม่ออก ไม่เข้าใจความหมาย ขาดสมาธิ และสุขภาพทางกายและจิตใจไม่ดี ”

สรุปได้ว่า ครูควรแนะกลวิธีและเทคนิค ในการอ่านจับใจความให้นักเรียนทราบใจความสำคัญของเรื่องว่าอยู่ตรงจุดใด และเสนอแนะกิจกรรมฝึกอ่านจับใจความไว้หลาย ๆ กิจกรรม เช่น ตั้งคำถาม ตอบคำถาม ค้นหาคำศัพท์ เรียงลำดับเหตุการณ์ ย่อเรื่อง เล่าเรื่อง สรุปเรื่อง หรือ อธิบายลักษณะนิสัยของตัวละคร

3. ลักษณะทั่วไปของการฟังและการอ่าน

กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนโดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษา ที่สำคัญคือการรับเอาความคิด ความรู้ต่าง ๆ จากโลกภายนอกไปพิจารณา และ สะสมเข้าใจเป็นประสบการณ์ของตนเอง กระบวนการรับดังกล่าว แยกเป็น 2 ทาง คือการฟังและการอ่าน

ชวาล แพร์ตกุล (2520: 227) ได้อธิบายลักษณะพื้นฐานของการฟังและการอ่านว่า

ความเข้าใจในการฟังและการอ่านก็คือ การฟังและการอ่านเพื่อพฤติกรรมต่าง ๆ มี 3 ประการคือ การแปลความ การตีความ และการขยายความ โดยการแปลความจากสิ่งที่อ่านหรือฟังให้เกิดความเข้าใจ เมื่อแปลความแล้วจึงสามารถตีความ เมื่อสามารถตี

ความแล้วจึงจะสามารถขยายความได้ถูกต้อง

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (อ่างในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2537: 175) ได้กล่าวถึงลักษณะทั่วไปของการฟังและอ่านไว้ดังนี้

องค์ประกอบที่มีผลต่อการอ่าน คือ บ้าน ชุมชน โรงเรียน นักเรียน องค์ประกอบของความพร้อมของการอ่านคือ อายุปฏิทิน อายุสมอง ความสนใจในการอ่าน ซึ่งมาจากความต้องการพื้นฐานทางร่างกาย ความปลอดภัย ความรัก ความอบอุ่น การยอมรับ การมองดูตัวเอง การกระทำของตนเอง การต้องการอยากมีความรู้ และองค์ประกอบที่สำคัญต่อการฟัง คือ จุดมุ่งหมายที่จะฟัง กำหนดเวลา ประสบการณ์ทางภาษา ความพร้อมในการฟัง

เบียร์ (Beery 1957: 78) ได้กล่าวถึงลักษณะทั่วไปของการฟัง และการอ่านไว้ว่า ในการอ่านนั้น ตัวอักษรที่ตรงตามชัดเจนเป็นระเบียบจะทำให้ผู้อ่าน อ่านด้วยความสนใจเช่นเดียวกับการฟัง เสียงที่ชัดเจน จังหวะในอัตราเร็วที่เหมาะสม ตลอดจนบรรยากาศที่ดี ไม่มีเสียงรบกวน จะทำให้ผู้เรียนฟังด้วยความตั้งใจ ความพร้อมในการอ่านและการฟังของเด็กขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 2 ประการคือ ระดับวุฒิภาวะ และประสบการณ์เดิมในการอ่านและฟังของเด็กแต่ละคน การฟังและการอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมายจะทำให้เด็กได้ประสบการณ์จากการฟังหรือการอ่านนั้นๆ มากกว่าการอ่านหรือฟังอย่างไม่มีจุดหมาย

แอนเดอร์สัน (Anderson 1976: 87) ได้กล่าวไว้ว่า “ การฟังและการอ่านนั้นผู้เรียนจะต้องมีความพร้อม ซึ่งประกอบด้วย วุฒิภาวะทางจิตใจ ความเข้าใจคำศัพท์ ความสามารถในการติดตามความคิด ความสนใจในภาษา ” ส่วน เฟอเนสส์ (Furness 1975: 307) กล่าวถึงความเข้าใจในการฟังและอ่านว่า “ ความเข้าใจต้องอาศัยความจำการระลึกถึงที่ได้เห็นหรือได้ฟังมาอย่างแม่นยำ การที่เด็กจะจำหรือเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ จากการฟังและการอ่านได้นั้นขึ้นอยู่กับความสามารถทางสมองของนักเรียน เพื่อที่จะหาความหมายของเสียงที่ได้ยินหรือตัวอักษรที่มองเห็น และ ยังขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมของนักเรียนด้วย ”

สรุปได้ว่าการรับรู้ด้วยการฟังและการอ่านเป็นสื่อกลางที่สำคัญ ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ การที่บุคคลจะรับรู้สิ่งต่าง ๆ แล้วตัดสินใจว่าสิ่งที่ตนรับไปนั้นคืออะไร ขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าภายนอก ได้แก่ การได้ยิน ได้เห็น และประสบการณ์เดิมของนักเรียน การรับรู้ทั้งสองชนิดนี้มีผลต่อการฟังและการอ่านอย่างมาก

4. ทฤษฎีและหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการฟังและการอ่าน

4.1 ความพร้อมในด้านการฟังและการอ่าน

นักเรียนจะประสบผลสำเร็จในการฟังและการอ่านได้ดีก็เมื่อมีความพร้อม ถ้าถูกบังคับให้เรียนทักษะใดทักษะหนึ่งที่ยังไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอ ย่อมจะก่อให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดี ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้หลายรายดังเช่น ศศิธร ธันติธรางกูร (2520: 16) ได้สรุปองค์ประกอบของความพร้อมในการฟังและการอ่านไว้ ดังนี้

ความพร้อมทางด้านร่างกาย ประกอบด้วยวุฒิภาวะความเจริญทางด้านสมอง ประสาทตา การได้ยิน และอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการพูด ความพร้อมทางด้านสติปัญญา ที่นักเรียนเรียนรู้ที่จะรับฟังเสียงต่าง ๆ หรืออ่านแล้วพัฒนาขึ้นเป็นการเข้าใจความหมายของ คำและประโยค ความพร้อมทางด้านสิ่งแวดล้อมประกอบด้วยพื้นฐานของภาษาจากทาง บ้าน และประสบการณ์ทางสังคมที่ได้รับ ความพร้อมทางอารมณ์ที่มั่นคงและไม่หวั่นไหว ง่าย พร้อมทั้งต้องมีความสนใจในการฟังและการอ่านด้วย

ส่วน พรรรณี ชูทัย (2522: 299) ได้แสดงความคิดเห็นตามแนวคิดของ ธอร์นไดค์ (Thorndike) ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับหลักจิตวิทยาการฟังกับการอ่าน คือ

หลักการเสริมแรง การให้การเสริมแรงที่เหมาะสมในขณะที่มีการตอบสนองต่อ สิ่งเร้า จะช่วยให้การฟังและการอ่านดีขึ้น การฟังและการอ่านจำเป็นต้องมีการเสริมแรงให้นักเรียนเกิดความมั่นใจ หลักการฝึกคือสิ่งใดก็ตาม หากได้กระทำบ่อย ๆ หรือได้มีการฝึกหัดบ่อย ๆ ย่อมก่อให้เกิดความคล่องแคล่วและชำนาญ ดังนั้นการฝึกการฟังและการอ่านก็ควรกระทำบ่อย ๆ จนติดต่อกันไปเป็นนิสัย และอีกประการหนึ่งคือกฎแห่งการกระทำ โดยให้นักเรียนทราบผลการเรียนทันทีเพื่อให้นักเรียนจะได้ทราบว่ามีส่วนดีหรือส่วนบกพร่องอย่างไร อันจะนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (อ้างในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2537: 146 - 147) ได้กล่าวเกี่ยวกับจิตวิทยาการฟังและอ่านสรุปได้ว่า จิตวิทยาการสอนการฟังและการอ่านนั้นผู้สอนควรคำนึงถึงปรัชญาและแนวคิด จุดมุ่งหมาย ระดับความสามารถ และสื่อเป็นประการสำคัญ ซึ่งในเรื่องนี้ สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์มพรรย์ (2536: 65-82) ได้กล่าวถึงหลักจิตวิทยาที่ควรคำนึงในการสอนฟังและอ่านว่าเป็น “ ความพร้อมของนักเรียน ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจของนักเรียน ทักษะที่ดี สายตากับการอ่าน ทำนอง และการจับหนังสือ ”

ข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า หลักจิตวิทยาการฟังและการอ่านเข้ามามีบทบาทเกี่ยวกับการพัฒนาการฟังและการอ่าน ทั้งยังเป็นหลักในการสร้างความพร้อม ความต้องการ และ

ความสามารถของนักเรียนด้วย ในการฟังและการอ่านนั้น ต้องอาศัยหลักจิตวิทยา การฟัง และการอ่านมาเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะเป็นอย่างมาก จึงจะประสบผลสำเร็จ

4.2 ทฤษฎีการอ่าน

จากเอกสารประกอบการเรียน ชุดวิชาการพัฒนาทักษะทางภาษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้กล่าวถึงการอ่านที่ดีนั้นควรมีทฤษฎีการอ่านรองรับ โดยอ้างถึงความเห็น ของนักการศึกษาต่าง ๆ ดังนี้

ไดแอน แลปปี และ เจมส์ ฟลัด (อ้างในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2537: 128) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการอ่านว่า “ ทฤษฎีการอ่าน หมายถึง ความจริงที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน และได้รับการพิสูจน์เป็นที่ยอมรับของนักการศึกษาโดยทั่วไป ทฤษฎีการอ่านจึงนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการทดลองเกี่ยวกับวิธีสอนอ่าน เพื่อคัดเลือกวิธีที่เหมาะสมที่สุดกับนักเรียน ที่มีระดับความสามารถในการอ่านแตกต่างกันต่อไป ”

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (อ้างในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2537: 128-129) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการอ่าน 2 ทฤษฎี คือ

1. ทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างข้อความกับประสบการณ์เดิม หมายความว่า เมื่อผู้อ่าน อ่านสารประเภทต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เป็นด้านบันเทิง หรือวิชาการจะพยายามโยงเข้าสู่ประสบการณ์เดิม และใช้ประสบการณ์ที่ตนมีอยู่เป็นเครื่องมือช่วยในการตัดสินใจเพื่อยอมรับหรือไม่ต่อไป แต่ถ้าเรื่องนั้นไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน ผู้อ่านจะอ่านซ้ำ 2-3 ครั้ง จนกว่าจะแน่ใจเพื่อตัดสินใจ ข้อมูลที่ได้รับการยอมรับ แล้วจะเก็บไว้ในสมอง เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป ส่วนข้อมูลที่ไม่ยอมรับจะเพิกเฉยและไม่สนใจ

2. ทฤษฎีวิเคราะห์ข้อความของสาร หมายความว่า เมื่อผู้อ่านอ่านสารแล้ว จะต้องวิเคราะห์โครงสร้างทางภาษาเพื่อหาคำที่ทำหน้าที่ต่าง ๆ กัน เช่น ประธาน กริยา กรรม และส่วนขยายของประโยค นอกจากนั้นยังต้องวิเคราะห์รูปร่างของคำ ชนิดของคำ เช่น คำนาม สรรพนาม กริยา วิเศษณ์ และคำอื่น ๆ เหล่านี้ เป็นต้น สารประเภทต่าง ๆ ถ้าใช้คำได้ถูกต้องตามหน้าที่และตามชนิด ก็จะช่วยให้อ่านสื่อ ความหมายได้เข้าใจ สารบางเรื่องที่ผู้อ่านอ่านแล้วไม่เข้าใจ ก็เป็นเพราะผู้เขียนใช้คำไม่ถูกหน้าที่และไม่สอดคล้องกับชนิดของคำ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายผิด การอ่านที่อยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีทั้งสองจะมีลักษณะแตกต่างกัน ถ้าอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีแรก จะเน้นใจความสำคัญของสารที่อ่าน กับประสบการณ์ทางภาษาที่นักเรียนเคยมีมาก่อนทฤษฎีหลัง จะเน้นองค์ประกอบย่อยของสาร คือคำที่จำแนกไปตามรูปร่างชนิด ความหมาย

พือาเจท์ (อังกโน จังกง วิบูลย์ศรี 2536: 34-36) ได้กล่าวถึงทฤษฎีเกี่ยวกับความคงที่ของสสารว่า “ การที่เด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการเรื่องความคงที่ของสสาร ย่อมเป็นจุดเริ่มต้นที่เด็กจะได้พัฒนาคิดเชิงเหตุผลในขั้นสูงต่อไป ” และยังได้กล่าวถึงทฤษฎีพัฒนาด้านความคิดและสติปัญญา (อังกโน จังกง วิบูลย์ศรี 2536: 8-9) ว่า “ การจัดระเบียบทางความคิดเป็นกระบวนการของการปรับตัวทางสมองต่อสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ ” ซึ่งแตกต่างจากแนวคิดของดี พี ออสซูเบล (อังกโนมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2537: 91) ได้อธิบายทฤษฎีการเรียนรู้ซึ่งมีความหมาย (Theory of Meaningful Verbal Learning) ว่า “ การเข้าใจความหมายไม่ได้เกิดจากการตอบสนอง แต่เกิดจากประสบการณ์ที่มีความหมายชัดเจน และเป็นประสบการณ์ที่เรียนอย่างรู้ตัว เข้าไปสัมพันธ์กับความรู้เดิมที่มีอยู่แล้วในโครงสร้างปัญญาของบุคคล ถ้าความรู้ใหม่นี้สัมพันธ์กับความรู้เดิมก็จะทำให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งมีความหมายขึ้น ”

รัญจน คำชิริพิทักษ์ (2533: 6-13) กล่าวถึงทฤษฎีการอ่านเข้าใจความ 2 ทฤษฎีคือ

1. ทฤษฎีระบบผลประมวลผลข่าวสาร (The Information Processing System) ให้เหตุผลว่า เมื่อผู้อ่านรับข่าวสารสิ่งเร้าจากเนื้อเรื่องทีอ่านผ่านทาง อวัยวะรับรู้สึกเข้ามาไว้ในแหล่งความจำจากการรู้สึกสัมผัสแล้วผู้อ่านจะตัดสินใจว่า ข่าวสารจากการอ่านที่ได้รับเข้ามานั้นสมควรจะได้รับการตีความหรือประมวลผลข่าวสารต่อไปหรือไม่ ซึ่งขึ้นอยู่กับเป้าหมายหรือความต้องการของผู้อ่านแต่ละคน ถ้าผู้อ่านพิจารณาเห็นว่าข่าวสารตรงกับเป้าหมายของตน จะเข้าสู่กระบวนการใส่ใจทำหน้าที่เลือกข่าวสารที่ต้องจำจากการรู้สึกสัมผัส แล้วเคลื่อนย้ายข่าวสารที่ต้องจำสู่ความจำระยะสั้น

2. ทฤษฎีโครงสร้างความรู้เดิม (Schema Theory) ทฤษฎีนี้เชื่อว่าผู้อ่านจะเข้าใจความหมายของเนื้อเรื่องที่อ่าน ได้มากน้อยเพียงใดนั้น ความรู้เดิมของผู้อ่านมีอิทธิพลต่อความรู้ใหม่ หรือความเข้าใจเนื้อเรื่องที่บุคคลจะได้รับจากการอ่าน ซึ่งตรงกับการศึกษาของ พือาเจท์ (Piaget 1963: 47-58) ได้ค้นพบว่า สติปัญญาของบุคคลประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ โครงสร้างทางปัญญา (Cognitive structures) หน้าที่ทางปัญญา (Cognitive functions) และเนื้อหาทางปัญญา (Cognitive content)

ตามทัศนะของ พือาเจท์ ที่มีต่อการอ่านเข้าใจความ ก็คือ โครงสร้างทางปัญญา มีอิทธิพลต่อวิธีการจัดระเบียบความรู้ ก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างข่าวสารใหม่และความรู้เก่าที่มีอยู่แล้ว (existing knowledge) ทำให้เข้าใจเนื้อหาและ รูปแบบของความรู้ใหม่ที่จะรับเข้ามา

5. ความสัมพันธ์ระหว่างการฟังและการอ่าน

ทักษะการฟังและการอ่านมีส่วนสัมพันธ์กันมากกว่าทักษะอื่น ๆ ดังมีนักการศึกษาได้ให้ความคิดเห็นไว้ดังนี้

ศศิธร ธันติธรางกูร (2520: 26) ได้สรุปไว้ว่า ทักษะในการฟังนั้น เป็นพื้นฐานของการเรียนอ่าน ทั้งนี้จากรายงานการวิจัยแสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ของการฟังและการอ่านคือ ในการสอนอ่านนั้น ครูมักจะใช้ภาษาพูดในการสื่อความหมายกับนักเรียน ดังนั้น นักเรียนจะต้องมีทักษะในการฟังที่ดีจึงจะสามารถเรียนรู้เรื่องที่จะอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนที่รู้จักคำศัพท์ในการฟังน้อยจะทำให้เกิดปัญหาในการอ่าน สำหรับนักเรียนโตนั้นค่าสหสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเข้าใจคำศัพท์ของการอ่านจะมีค่าสูง .80 ขึ้นไป นักเรียนที่มีความสามารถต่ำในการจำแนกเสียงที่ได้รับฟังจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ความสามารถในการอ่านของนักเรียนคนนั้นต่ำ

ดอว์สัน (Dowson 1957: 16) ได้สรุปว่า ทักษะในการฟังนั้นเป็นพื้นฐานของการเรียนอ่าน ทั้งนี้จากรายงานการวิจัยแสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ของการฟังและการอ่าน คือ ในการสอนอ่านนั้นครูมักจะให้ภาษาพูดในการสื่อความหมายกับนักเรียน ดังนั้น นักเรียนจะต้องมีทักษะในการฟังที่ดีจึงจะสามารถเรียนรู้ที่จะอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนักเรียนที่รู้จักคำศัพท์ในการฟังน้อยจะทำให้เกิดปัญหาในการอ่าน เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการฟังและการอ่านนี้ รีฟส์(Reeves 1969: 4196 - 4197)ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการฟังและการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาว่า ทักษะการฟังและการอ่านของนักเรียนจะมีความสัมพันธ์หรือไม่อย่างไร ปรากฏว่านักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูงปานกลาง ต่ำ จะมีความสามารถในการฟังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูงมีแนวโน้มที่จะมีความสามารถในการฟังสูง และในทำนองเดียวกันในรายที่มีความสามารถในการอ่านปานกลางและต่ำจะมีความสามารถในการฟังปานกลางและต่ำด้วย

จะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างการฟังและการอ่านที่กล่าวมาข้างต้น แสดงว่าผู้ที่มีความสามารถในการฟังสูง ก็จะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการอ่านสูง เช่นเดียวกัน ถ้าผู้มีความสามารถในการฟังต่ำ ก็ย่อมจะมีความสามารถในการอ่านต่ำด้วย

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการฟังกับการอ่านจับใจความ ในวิชาภาษาไทยนั้นมีผู้ทำไว้ไม่มากนัก ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำงานวิจัยที่มีลักษณะใกล้เคียงกันมาเสนอ ดังนี้

สถาบันระหว่างชาติสำหรับคณาจารย์เรื่องเด็กกับกรมสามัญศึกษา (2526) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางการฟังของนักเรียนที่พูดภาษาต่างๆ กัน และผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการ สรุปได้ว่า “นักเรียนที่มีความสามารถในการฟังสูง ส่วนมากทำคะแนนแบบทดสอบวิชา เลขคณิต อ่านไทย และเขียนสะกดคำดีกว่านักเรียนที่มีความสามารถทางการฟังต่ำ นักเรียนที่พูดภาษาไทยกลางส่วนมากมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่พูดภาษาอื่น” และ ศศิธร รัตนธรรางกูล (2520: 46 - 50) ได้ทำการวิจัยเรื่องพัฒนาการของความสามารถในการฟังและความสามารถในการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการฟังและการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4,5,6 และ 7 ผลปรากฏว่า “ความสามารถในการฟังระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงไม่แตกต่างกันในทุก ๆ ระดับชั้น และความสามารถในการฟังของนักเรียนทุกระดับชั้นมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความสามารถในการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ” ส่วน กุสุมา สุขเกษม (2523: 58 - 59) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสามารถทางการฟังการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นปีที่ 4 วิชาเอกภาษาอังกฤษในวิทยาลัยครูภาคเหนือของประเทศไทย โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางการฟัง การอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ ผลปรากฏว่า “ความสามารถทางการฟัง การอ่าน และการเขียนของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ” นอกจากนี้ จาระไน สิทธิบุรณะ (2530: 45) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเร็วในการฟังกับสัมฤทธิ์ผลในการอ่านจับใจความของ นักศึกษาระดับปริญญาตรีปีที่ 1 วิทยาลัยครูจันทระเกษม ผลการปรากฏว่า “อัตราเร็วในการฟังมีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผล ในการอ่านจับใจความอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ” งานวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของการฟัง และการอ่านอีกเรื่องหนึ่ง คือ โกวิทท์ ไกยสิทธิ์ (2531: 55 - 56) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการฟังและการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านสารภี จังหวัดนครราชสีมา ผลปรากฏว่า ความสามารถของการฟังและการอ่านจับใจความมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

นอกจากงานวิจัยภายในประเทศแล้ว ในต่างประเทศได้มีผู้ให้ความสนใจคณาจารย์ทำการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการฟังกับการอ่าน คือ

คาลเวย์ (Calway 1963: 2748 - 2749) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการฟังและการอ่านของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 และ 6 จำนวนทั้งสิ้น 773 คน โดย

ศึกษาความสัมพันธ์ของการฟังและการอ่านของนักเรียน ผลปรากฏว่า “ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทักษะการฟังและการอ่านของนักเรียนระดับ 4 และระดับ 6 เท่ากับ.55 และ.71 ตามลำดับ ซึ่งแสดงว่าการฟังมีความสัมพันธ์กับการอ่าน สิ่งสำคัญที่พบคือ นักเรียนชาย และหญิงมีความสามารถทางการฟังไม่แตกต่างกัน และเพศไม่มีอิทธิพลต่อการฟัง ” และ รีฟส์ (Reeves 1969: 4196 - 4197) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการฟังและการอ่านของนักเรียน ผลปรากฏว่า “ นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูงมีแนวโน้มที่จะมีความสามารถในการฟังสูง นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านปานกลาง จะมีความสามารถในการฟังปานกลาง และนักเรียนกลุ่มที่มีความสามารถในการฟังต่ำจะมีความสามารถในการอ่านต่ำไปด้วย ” นอกจากนี้ ได เปียซิโอ (Di Biasio 1978: 2739 - 2740) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการฟังกับการอ่านของนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2,4 และ 6 จำนวน 493 คน ซึ่งนักเรียนเหล่านี้มาจากโรงเรียนในชนบทเล็ก ๆ ของรัฐ โรด ไออร์แลนด์ (Rode Ireland) ผลการวิจัยสรุปว่า “ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ความสัมพันธ์ของการฟัง และการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงเห็นได้ว่าในชั้นศึกษานั้น ครูควรสอนการฟังและการอ่านให้สัมพันธ์กัน

ผลการวิจัย ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการฟังกับการอ่าน จะเห็นได้ว่า ทักษะการฟังมีความจำเป็นและสัมพันธ์กับทักษะอื่น ๆ ได้แก่ ทักษะการพูด อ่าน และเขียน โดยเฉพาะทักษะการอ่านมีความสัมพันธ์กับทักษะการฟังมาก ผู้ที่มีความสามารถในการฟังสูง จะมีความสามารถในการอ่านสูงด้วย และในทำนองเดียวกันผู้ที่มีความสามารถในการฟังต่ำก็มีความสามารถในการอ่านต่ำด้วยเช่นกัน ดังนั้นในการพัฒนาทักษะทางภาษาจึงควรพัฒนาแบบทักษะสัมพันธ์เพื่อให้งังเกิดผลดียิ่งขึ้น

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการฟังและการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2537 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา รวมทั้งสิ้น 8,964 คน เป็นนักเรียนชาย 4,509 คน นักเรียนหญิง 4,455 คน (การประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา 2537: 33-50)

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2537 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 127 คน เป็นนักเรียนชาย 60 คน นักเรียนหญิง 67 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน ดังนี้

1. สุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับฉลาก เลือกเขตปฏิบัติการ 3 เขต จากจำนวนเขตปฏิบัติการทั้งหมด 5 เขต จับฉลากได้เขตปฏิบัติการที่ 2 เขตปฏิบัติการที่ 5 และเขตปฏิบัติการที่ 1 ตามลำดับ

2. สุ่มเลือกอำเภอในแต่ละเขตปฏิบัติการที่สุ่มได้ในข้อ 1 ดังนี้

เขตปฏิบัติการที่ 1 สุ่มได้ อำเภอเมืองนครราชสีมา

เขตปฏิบัติการที่ 2 สุ่มได้ อำเภอปักธงชัย

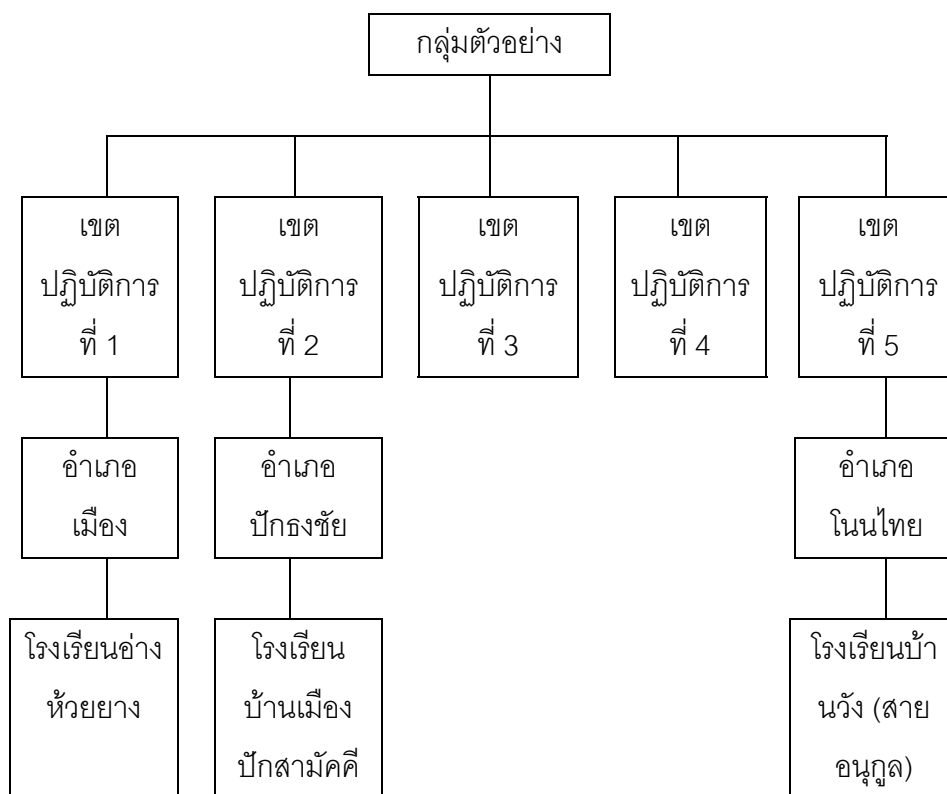
เขตปฏิบัติการที่ 3 สุ่มได้ อำเภอโนนไทย

3. เลือกโรงเรียนในแต่ละอำเภอที่มีจำนวนนักเรียนอย่างน้อย 30 คน ผู้วิจัยเลือกได้โรงเรียนที่มีนักเรียนเหมาะสมที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอและโรงเรียน

เขต ปฏิบัติการ ที่	อำเภอ	โรงเรียน	จำนวนนักเรียนชั้น ม.1				
			จำนวน ห้อง	ชาย	หญิง	ปีการศึกษา 2537 รวม	
1.	เมืองนครราชสีมา	อ่างห้วยยาง	2	21	26	47	
2	ปักธงชัย	บ้านเมืองปักสามัคคี	2	16	20	36	
3	โนนไทย	บ้านวัง (สายอนุกุล)	2	23	21	44	
		รวม		6	60	67	127

แผนภาพที่ 1 ขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย

1. แบบทดสอบเพื่อวัดความสามารถในการฟังจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ
2. แบบทดสอบเพื่อวัดความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ
3. แถบบันทึกเสียงเนื้อเรื่องสำหรับฟังจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วยบทอ่าน 8 บท มีเนื้อหาเกี่ยวกับ ข่าว บทความ บทสนทนา เรื่องเล่า เพลง บทร้อยกรอง นิทาน โอวาท

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างข้อความเพื่อบันทึกเสียงแถบบันทึกเสียงสำหรับฟังและใช้เป็นข้อความสำหรับอ่าน ได้ดำเนินการดังนี้
 - 1.1. ศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และเอกสารประกอบหลักสูตรในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น นอกจากนี้ยังได้ศึกษาหลักการสื่อความหมาย หลักการฟัง และหลักการอ่านของ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และ คณะ (2535: 1 - 65) ลักษณะเฉพาะของภาษาไทย การเขียน - การอ่าน - การพูด - การฟัง และราชาศัพท์ของ ฝะอบ ไปษะกฤษณะ (2532: 17 - 214)
 - 1.2. คัดเลือกบทอ่านจากหนังสือพิมพ์ หนังสือความรู้ทั่วไป วารสาร นิตยสาร เพลง จำนวน 8 บท นำมาปรับระดับความยากง่ายของบทอ่านให้เหมาะสมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 - 1.3. นำบทอ่านที่คัดเลือกไปให้ครูผู้สอนภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา จำนวน 4 ท่าน
 - 1.4. นำบทอ่านให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและความเหมาะสมสำหรับใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แล้วนำมาปรับปรุงขนาดความสั้นยาวให้เหมาะสมกับเวลาและระดับชั้นในการทดสอบ
 - 1.5. นำบทอ่านบันทึกเสียงแถบบันทึกเสียงเพื่อใช้เป็นเครื่องมือประกอบการวัดความสามารถการฟังจับใจความของนักเรียน

ตารางที่ 2 รายละเอียดของบทอ่านที่คัดเลือกเป็นเครื่องมือวิจัย

บทอ่าน ที่	ประเภท	เรื่อง	จำนวน คำ	แหล่งที่มา
1.	ข่าว	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินวัดบ้านไร่	256 คำ	นิตยสารสตรีสาร ปีที่ 47 ฉบับที่ 46 วันที่ 29 มกราคม 2538
2.	บทความ	หน้าแล้งปีนี้ที่เมืองนครราชสีมา ของ ปราโมทย์ ทศนาสุวรรณ	211 คำ	นิตยสารสกุลไทย ปีที่ 40 ฉบับที่ 2065 วันที่ 17 พฤษภาคม 2537
3.	บทสนทนา	เสียงเพรียกจากพงไพรของ สมัย สุทธิธรรม	200 คำ	หนังสือวันเด็กแห่งชาติ 2537
4.	เรื่องเล่า	ท้าวปาจิตต์กับนางอรพิม	316 คำ	ตำนานพื้นบ้านท้องถิ่นโคราช อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา
5.	เพลง	“อยาก”	120 คำ	วัดสวนโมกขพลาราม อำเภอไชยา จังหวัด สุราษฎร์ธานี
6.	บทร้อยกรอง	ตากับยาย	145 คำ	เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์
7.	นิทาน	เจ็ดคะนง	250 คำ	หนังสือของดีโคราชของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดนครราชสีมา
8.	โอวาท	วันขึ้นปีใหม่	150 คำ	พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ พระราชทานแก่พสกนิกรชาวไทย ในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช 2538

2. การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการฟังจับใจความและการอ่านจับใจ
ความ

2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกจาก
หนังสือการวัดผล ของ ชวาล แพรัตกุล (2509: 1 - 450) หนังสือสถิติวิจัยและการประเมินผลการ
ศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2537: 256 - 380) หนังสือการพัฒนาข้อสอบของ
อุทุมพร จามรมาน (2535: 1 - 89)

2.2 การเลือกเนื้อหาที่เป็นบทอ่านใช้วิธีการหาความยากง่ายของหนังสือ
เรียนของ ฟราย (Fry) ซึ่งสุนันทา มั่นเศกวิทย์ (2527: 163) ได้นำวิธีการมาปรับใช้กับหนังสือเรียน
ภาษาไทย ด้วยการหาค่าเฉลี่ยของจำนวนประโยคและจำนวนพยางค์ในเรื่องนั้น ๆ แล้วนำค่า
เฉลี่ยของประโยคและพยางค์ไปหาจุดตัดบนกราฟของฟราย ตัวเลขตัดกัน ณ ที่ใด นั่นคือระดับ
ความยากง่ายของหนังสือที่ควรใช้กับชั้นนั้น โดยผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้วิธีการดังนี้

2.2.1 นำบทอ่านที่คัดเลือกได้มาสุ่มตัวอย่างข้อความ 3 ตอนคือ
ตอนต้น ตอนกลาง และตอนท้าย ตอนละ 100 คำ การนับคำนั้น ชื่อเฉพาะนับเป็น 1 คำ
จำนวนเลข ตัวย่อ ปี พ.ศ. นับเป็น 1 คำ

2.2.2 นับจำนวนประโยคใน 100 คำ หากมีเศษของจำนวนคำที่ไม่
ถึง 1 ประโยค ให้ทำเป็นเศษส่วนของประโยค หรือเป็นจุดทศนิยม

2.2.3 หาค่าเฉลี่ยจำนวนประโยค โดยนำจำนวนประโยคของทั้งสาม
ข้อความมารวมกัน แล้วหารด้วย 3

2.2.4 นับจำนวนพยางค์ใน 100 คำ ของแต่ละข้อความโดยถือ
เกณฑ์ตามเสียงที่ออกในแต่ละคำ

2.2.5 หาค่าเฉลี่ยของจำนวนพยางค์ โดยนำจำนวนพยางค์ของทั้ง
สามข้อความมารวมกันแล้วหารด้วย 3

2.2.6 นำค่าเฉลี่ยของประโยคและพยางค์ไปหาจุดตัดบนกราฟของฟ
ราย (Fry) ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยของจำนวนประโยคและพยางค์ ดังนี้

บทอ่านที่ 1 ข่าว	9 ประโยค	152 พยางค์
บทอ่านที่ 2 บทความ	8.3 ประโยค	150 พยางค์
บทอ่านที่ 3 บทสนทนา	7.3 ประโยค	78.6 พยางค์

บทอ่านที่ 4 เรื่องเล่า	8.3 ประโยค	144 พยางค์
บทอ่านที่ 5 เพลง	6 ประโยค	40 พยางค์
บทอ่านที่ 6 บทร้อยกรอง	10 ประโยค	61.3 พยางค์
บทอ่านที่ 7 นิทาน	5.3 ประโยค	125 พยางค์
บทอ่านที่ 8 โอวาท	8 ประโยค	150 พยางค์

บทอ่านที่ไม่เข้าเกณฑ์ค่าความยากง่ายตามกราฟของฟราย คือบทอ่านที่ 3 บทสนทนา บทอ่านที่ 5 เพลง บทอ่านที่ 6 บทร้อยกรอง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ปรับบทอ่านให้เหมาะสมกับการวัดความยากง่ายของคำประพันธ์ ความหมายของคำ น้ำเสียง ความรู้สึก และลีลาในการเขียนของผู้ประพันธ์ โดยยึดหลักเกณฑ์ข้อควรระวังเกี่ยวกับการใช้หลักของฟราย (Fry) ของ สุนันทา มั่นเศกวิทย์ (2527:175)

2.3 ให้ครูผู้สอนภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้นำหนักคะแนน เนื้อหา และพฤติกรรม เพื่อจัดอันดับความสำคัญ และกำหนดจำนวนข้อที่จะสร้างแบบทดสอบของแต่ละข้อความ

ตารางที่ 3 สรุปผลการให้นำหนักคะแนนเนื้อหาและพฤติกรรมของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย

พฤติกรรม	ความ รู้-จำ	ความ เข้าใจ	การ นำไป ใช้	การ การ วิเคราะห์ วิเคราะห์	การ ประเมิน ค่า	จำนวน ข้อ สอบ	อันดับ ความ สำคัญ
1. ชั่ว	1	1	1	1	1	5	4
2. บทความ	1	1	1	1	1	1	6
3. บทสนทนา	1	1	1	1	1	1	6
4. เรื่องเล่า	1	1	1	1	1	1	6
5. เพลง	1	1	1	1			4
6. บทร้อยกรอง	1	1	1	1		1	5
7. นิทาน	1	1	1	1			4
8. โอวาท	1	1	1	1			4
รวมจำนวนข้อ	8	8	8	8	4	4	40
อันดับความสำคัญ	1	1	1	1	5	5	

2.4 สร้างแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จากบทอ่านที่ได้เลือกแล้วทั้ง 8 บท โดยยึดตามแนวคิดการเรียนรู้ ของ เบนจามิน เอส บลูม (Benjamin S. Bloom) ซึ่งแบ่งไว้ 6 ชั้น คือ ความรู้ - จำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า

2.5 สร้างแบบทดสอบความสามารถในการฟังจับใจความและแบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความ จำนวน 2 ชุด ชุดละ 40 ข้อ

2.6 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา จำนวน 8 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของข้อสอบว่าตรงตามเนื้อหาหรือไม่ โดยเลือกข้อสอบที่มีค่าความสอดคล้อง ตั้งแต่ .75 - 1.0 ไปใช้เป็นแบบทดสอบ

2.7 ปรับปรุงแบบทดสอบตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทำการทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนต่าง ๆ จำนวน 5 คน ซึ่งมีระดับคะแนนตั้งแต่ 1.78-3.40 ผลการทดสอบแสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนระดับคะแนนสูงสอบได้คะแนนเฉลี่ยสูง นักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำสอบได้คะแนนเฉลี่ยต่ำ

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบนักเรียนกลุ่มย่อย

คนที่	ระดับคะแนน	คะแนนจากการทำแบบทดสอบ				หมายเหตุ
	ชั้น ม. 1 ภาคเรียนที่ 1	การฟัง ชุดที่ 1	การฟัง ชุดที่ 2	การอ่าน ชุดที่ 1	การอ่าน ชุดที่ 2	
1	3.40	28	30	31	29	กลุ่มสูง
2	3.28	25	26	29	28	
3	3.24	35	27	33	30	
	รวมคะแนน	88	83	93	87	
	คะแนนเฉลี่ย	29.33	27.66	31	29	
4	2.10	29	27	27	26	กลุ่มต่ำ
5	1.78	20	25	20	25	
	รวมคะแนน	49	52	47	51	
	คะแนนเฉลี่ย	24.5	26	23.5	25.5	

2.8 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนบ้านทับช้าง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา และโรงเรียนบ้านหนองบอน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 100 คน

2.9 นำผลคะแนนของนักเรียนที่ทำแบบทดสอบมาหาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนก เลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย .20 - .80 มีค่าอำนาจจำแนก .20 ขึ้นไป จำนวน 40 ข้อ มาปรับปรุงให้เหมาะสม

2.10 นำข้อสอบที่ปรับปรุงแล้ว ไปทำการทดสอบกับนักเรียนกลุ่มใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง คือโรงเรียนหอกลองกระสัง อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา โรงเรียนตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา และโรงเรียนบ้านหนองพลวงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 107 คน เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของแบบทดสอบ และหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบโดยใช้ KR - 20 ได้ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบการฟังจับใจความ เท่ากับ .75 และค่าความเที่ยงของแบบทดสอบการอ่านจับใจความ เท่ากับ .79

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ประสานงานขอความร่วมมือกับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยทำหนังสือขอความร่วมมือในนามของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ถึงผู้บริหารโรงเรียน เพื่อกำหนดวันเก็บรวบรวมข้อมูล

2. นำแบบทดสอบฉบับที่ 1 วัดความสามารถในการฟังจับใจความ ไปทดสอบนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง คือ

1. โรงเรียนอ่างห้วยยาง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
2. โรงเรียนบ้านเมืองปักสามัคคี อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา
3. โรงเรียนบ้านวัง (สายอนุกุล) อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมาโดย

ให้นักเรียนฟังบทอ่านจากแถบบันทึกเสียง แล้วตอบคำถามโดยเลือกคำตอบจากแบบทดสอบจนครบทั้ง 8 บท ให้เวลา 1 ชั่วโมง

3. นำแบบทดสอบฉบับที่ 2 วัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ไปทดสอบนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง คือ

1. โรงเรียนอ่างห้วยยาง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
2. โรงเรียนบ้านเมืองปักสามัคคี อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา
3. โรงเรียนบ้านวัง (สายอนุกุล) อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา

โดยให้นักเรียนอ่านบทอ่านที่กำหนดให้ 8 บท เมื่ออ่านจบแต่ละบทอ่านให้ทำแบบทดสอบจำนวน 40 ข้อ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. นำผลที่ได้จากการทำแบบทดสอบการฟังจับใจความของนักเรียนมาหาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ
2. นำผลที่ได้จากการทำแบบทดสอบการอ่านจับใจความของนักเรียนมาหาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ
3. นำผลที่ได้จากการทดสอบความสามารถในการฟังและการอ่านจับใจความมาวิเคราะห์เพื่อหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
4. เปรียบเทียบความสามารถในการฟังและการอ่านจับใจความระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงโดยใช้สถิติ t - test

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์แบบทดสอบวัดความสามารถในการฟังและการอ่านจับใจความ

1.1 การหาความยากง่าย (อุทุมพร จามรมาน 2535: 61)

$$P = \frac{H + L}{N}$$

P คือ ความยากง่ายของข้อสอบเป็นรายข้อ

H คือ จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มสูง

L คือ จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำ

N คือ จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

1.2 การหาอำนาจจำแนก (อุทุมพร จามรมาน 2535: 61)

$$r = \frac{H - L}{\frac{N}{2}}$$

r คือ อำนาจจำแนกของข้อสอบเป็นรายข้อ

H คือ จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มสูง

L คือ จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำ

N คือ จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

1.3 การหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ

โดยใช้สูตร Kuder Richardson 20 (อุทุมพร จามรราน 2535: 74)

$$r = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right]$$

r คือ ดัชนีความเที่ยงของแบบทดสอบ

n คือ จำนวนข้อในแบบทดสอบ

p คือ สัดส่วนของคนที่ตอบถูก

q คือ 1-p

S² คือ ความแปรปรวนของคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบทั้งฉบับของ
คนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบ

1.4 การหาค่าความแปรปรวนของคะแนนแบบทดสอบ โดยใช้สูตร

$$S^2 = \frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}$$

(มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2536: 273)

S² คือ ค่าความแปรปรวนของคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบทั้ง
ฉบับ ของคนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบ

N คือ จำนวนนักเรียน

$\sum fx$ คือ ผลรวมของคะแนน

$\sum fx^2$ คือ ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง

1.5 การหาค่าเฉลี่ย ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N} \quad (\text{มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2536: 271})$$

\bar{X} คือ ค่าคะแนนเฉลี่ย

N คือ จำนวนนักเรียน

$\sum fX$ คือ ผลรวมของคะแนน

2. การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของคะแนนที่ได้จากการทดสอบความสามารถในการฟังกับคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันโปรดักโมเมนต์ (Pearson product moment correlation coefficient) โดยใช้สูตร (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2536: 332)

$$r = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

- r คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันโปรดักโมเมนต์
 N คือ จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่าง
 X คือ คะแนนการฟังของนักเรียนแต่ละคน
 Y คือ คะแนนการอ่านของนักเรียนแต่ละคน
 $\sum X$ คือ ผลรวมของคะแนนการฟังของนักเรียนแต่ละคน
 $\sum Y$ คือ ผลรวมของคะแนนการอ่านของนักเรียนแต่ละคน
 $\sum X^2$ คือ ผลรวมของคะแนนการฟังยกกำลังสองของนักเรียนแต่ละคน
 $\sum Y^2$ คือ ผลรวมของคะแนนการอ่านยกกำลังสองของนักเรียนแต่ละคน
 $\sum XY$ คือ ผลรวมของคะแนนการฟังคูณด้วยคะแนนการอ่านของนักเรียนแต่ละคน

3. การทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ใช้สูตร

$$t = \frac{r\sqrt{N-2}}{\sqrt{1-r^2}} \quad (\text{มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2536: 333})$$

- r คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันโปรดักโมเมนต์
 N คือ จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่าง

4. การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ในการฟังและการอ่านจับใจความ ใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}} \quad (\text{มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2536: 294})$$

\bar{X}_1 คือ คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนชาย

\bar{X}_2 คือ คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนหญิง

S_1^2 คือ ความแปรปรวนของนักเรียนชาย

S_2^2 คือ ความแปรปรวนของนักเรียนหญิง

n_1 คือ จำนวนนักเรียนชาย

n_2 คือ จำนวนนักเรียนหญิง

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของคุณภาพของเครื่องมือ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานจากการสอบวัดความสามารถในการฟังและการอ่านจับใจความ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการฟังจับใจความ และการอ่านจับใจความ

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการฟังและการอ่านจับใจความระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สถิติพื้นฐานของคุณภาพของเครื่องมือดังปรากฏในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 สถิติพื้นฐานของคุณภาพของเครื่องมือ

แบบทดสอบ	จำนวนข้อ	ความยากง่าย	อำนาจจำแนก	ความเที่ยง
การฟังจับใจความ	40	.20 - .80	.20 - .72	.75
การอ่านจับใจความ	40	.20 - .80	.20 - .60	.79

จากตารางที่ 5 พบว่าแบบทดสอบการฟังจับใจความจำนวน 40 ข้อ มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง .20 - .80 ค่าอำนาจจำแนก .20 - .72 และมีค่าความเที่ยง .75 ส่วนแบบทดสอบการอ่านจับใจความมีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง .20 - .80 ค่าอำนาจจำแนก .20 - .60 และมีค่าความเที่ยง .79

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานจากการสอบวัดความสามารถในการ

ฟังและ การอ่านจับใจความ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สถิติพื้นฐาน จากการสอบวัดความสามารถในการฟังและการอ่านจับใจความ ดังปรากฏในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 สถิติพื้นฐาน จากการสอบวัดความสามารถในการฟังและการอ่านจับใจความ

ตัวแปร	จำนวนข้อ	\bar{X}	S.D.	S ²
การฟังจับใจความ	40	24.93	4.26	18.18
การอ่านจับใจความ	40	26.44	4.17	17.45

จากตารางที่ 6 พบว่านักเรียนมีความสามารถในการฟังอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.93 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.26 และนักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 26.44 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.17

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการฟังจับใจความและการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการฟังจับใจความและการอ่านจับใจความ ดังปรากฏในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการฟังและการอ่านจับใจความ

ความสัมพันธ์	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	t
การฟังกับการอ่านจับใจความ	.55	7.72*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 7 พบว่าการฟังและการอ่านจับใจความมีความสัมพันธ์เท่ากับ .55 เมื่อนำไปทดสอบค่านัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 7.72* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงว่าความสามารถในการฟังจับใจความของนักเรียนจะมีความเกี่ยวข้องกับความสามารถในการอ่านจับใจความด้วย

**ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการฟังและการอ่านจับใจ
ความระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง ของนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา**

ตารางที่ 8 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการฟังจับใจความระหว่างนักเรียนชาย
กับนักเรียนหญิง

ตัวแปร	N	\bar{X}	S.D.	S ²	t
นักเรียนชาย	60	24.00	3.97	15.83	-2.16*
นักเรียนหญิง	67	25.67	4.72	22.31	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 8 พบว่านักเรียนมีความสามารถในการฟังจับใจความอยู่ในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบการฟังจับใจความของนักเรียนชายเท่ากับ 24.00 คะแนนของนักเรียนหญิงเท่ากับ 25.67 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบความสามารถในการฟังจับใจความพบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความสามารถในการฟังจับใจความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักเรียนชายมีความสามารถในการฟังจับใจความน้อยกว่านักเรียนหญิง

ตารางที่ 9 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความระหว่างนักเรียนชาย
กับนักเรียนหญิง

ตัวแปร	N	\bar{X}	S.D.	S ²	t
นักเรียนชาย	60	25.36	3.94	15.52	-3.614*
นักเรียนหญิง	67	27.89	4.03	16.27	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 9 พบว่านักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความอยู่ในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบการอ่านจับใจความของนักเรียนชายเท่ากับ 25.36 คะแนนนักเรียนหญิงเท่ากับ 27.89 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความพบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความสามารถในการอ่านจับใจความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักเรียนชายมีความสามารถในการอ่านจับใจ

ความน้อยกว่านักเรียนหญิง

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างการฟังและการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ดำเนินการโดยสรุป ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการฟังและการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการฟังจับใจความระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

สมมติฐานการวิจัย

1. ความสามารถในการฟังจับใจความมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการอ่านจับใจความ
2. นักเรียนชายมีความสามารถในการฟังจับใจความน้อยกว่านักเรียนหญิง
3. นักเรียนชายมีความสามารถในการอ่านจับใจความน้อยกว่านักเรียนหญิง

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้น ๆ คือ
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2537 มีทั้งหมด 8,964 คน ผู้วิจัยเลือกตัวอย่างประชากรจากโรงเรียนอ่างห้วยยาง อำเภอเมืองนครราชสีมา โรงเรียนบ้านเมืองปักสามัคคี อำเภอปักธงชัย และโรงเรียนบ้านวัง (สายอนุกุล) อำเภอโนนไทย ซึ่งเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 127 คน เป็นนักเรียนชาย 60 คน นักเรียนหญิง 67 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มหลายขั้นตอน ดังนี้

1. สุ่มอย่างง่ายโดยวิธีเลือกเขตปฏิบัติการ 3 เขต จากจำนวนทั้งหมด 5 เขต
2. สุ่มเลือกอำเภอในแต่ละเขตปฏิบัติการที่สุ่มได้ในข้อ 1
3. เลือกโรงเรียนในแต่ละอำเภอที่สุ่มได้ในข้อ 2 ที่มีนักเรียนอย่างน้อย 30 คน

เครื่องมือในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย

1. แบบทดสอบฉบับที่ 1 เพื่อวัดความสามารถในการฟังจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีค่าความยากง่ายระหว่าง .20 - .80 มีอำนาจจำแนก .20 - .72 และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .75
2. แบบทดสอบฉบับที่ 2 เพื่อวัดความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีค่าความยากง่ายระหว่าง .20 - .80 มีอำนาจจำแนก .20 - .60 และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .79
3. แถบบันทึกเสียงเนื้อเรื่องสำหรับฟังจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วย บทอ่าน 8 บท มีเนื้อหาเกี่ยวกับ ชาว บทความ บทสนทนา เรื่องเล่า เพลง บทร้อยกรอง นิทาน โอวาท

การรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีวิธีการดังนี้

1. ประสานงานกับโรงเรียนที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการทำหนังสือขอความร่วมมือในนามมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชถึงผู้บริหารโรงเรียนแล้วนำส่งด้วยตนเอง
2. นำแบบทดสอบฉบับที่ 1 วัดความสามารถในการฟังจับใจความ ไปทดสอบนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยให้นักเรียนฟังบทอ่านจาก แถบบันทึกเสียงแล้วตอบคำถามโดยเลือกคำตอบจากแบบทดสอบจนครบทั้ง 8 บท จำนวน 40 ข้อ

ใช้เวลา 1 ชั่วโมง

3. นำแบบทดสอบฉบับที่ 2 วัดความสามารถในการอ่านจับใจความไปทดสอบนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยให้นักเรียนอ่านบทอ่านที่กำหนดให้ 8 บท เมื่ออ่านจบแต่ละบทอ่านให้ทำแบบทดสอบ จำนวน 40 ข้อ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์สถิติพื้นฐานของคุณภาพของเครื่องมือ
2. วิเคราะห์สถิติพื้นฐาน จากคะแนนการสอบวัดความสามารถในการฟังและการอ่านจับใจความ
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการฟังและการอ่านจับใจความของนักเรียน และทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)
4. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนที่ได้จากการทดสอบการฟังจับใจความระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนที่ได้จากการทดสอบการอ่านจับใจความระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง โดยทดสอบค่าที (t -test)

สรุปการวิจัย

1. ความสามารถในการฟังจับใจความจะมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความสามารถในการอ่านจับใจความ
2. ความสามารถในการฟังจับใจความของนักเรียนชายน้อยกว่านักเรียนหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชายน้อยกว่านักเรียนหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการฟังและการอ่านจับใจความของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา มีผลจากการวิเคราะห์ห้มาอภิปรายตามลำดับดังนี้

1. จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างความสามารถในการฟังกับการอ่านจับใจความ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ปรากฏว่า ความสามารถของการฟังกับการอ่านจับใจความมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ว่าความสามารถในการฟังจับใจความจะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการอ่านจับใจความ นักเรียนที่มีความสามารถในการฟังจับใจความสูงก็จะมีความสามารถในการอ่านจับใจความสูง ในทำนองเดียวกัน นักเรียนที่มีความสามารถในการฟังจับใจความปานกลางและต่ำก็จะมีความสามารถในการอ่านจับใจความปานกลางและต่ำด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โกวิทช์ โกลสิทธิ์ (2531: 56) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการฟังกับการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการสร้างแผนการสอนการฟังจับใจความและการอ่านจับใจความจากนิทาน พบว่าการฟังกับการอ่านจับใจความของนักเรียนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดอว์สัน (Dowson 1957: 16) ที่พบว่านักเรียนจะต้องมีทักษะในการฟังที่ดีจึงจะสามารถเรียนรู้ที่จะอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการค้นพบยังสอดคล้องกับ รีฟส์ (Reeves 1969: 4196 - 4197) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการฟังและการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พบว่านักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูง ปานกลาง ต่ำ จะมีความสามารถในการฟังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูงมีแนวโน้มที่จะมีความสามารถในการฟังสูง และในทำนองเดียวกัน นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านปานกลางและต่ำ จะมีความสามารถในการฟังปานกลางและต่ำด้วย รวมทั้งสอดคล้องกับการวิจัยของ คาลเวย์ (Calway 1963: 2748 - 2749) เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการฟังและการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 6 ที่พบว่าการฟังมีความสัมพันธ์กับการอ่าน

2. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความสามารถในการฟังจับใจความระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง พบว่าความสามารถในการฟังจับใจความของนักเรียนชายน้อยกว่านักเรียนหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ว่านักเรียนชายมีความสามารถในการฟังจับใจความน้อยกว่านักเรียนหญิง และค่าคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบความสามารถการฟังจับใจความของนักเรียนชายน้อยกว่านักเรียนหญิง ร้อยละ 4.17 แสดงให้เห็นว่า ความสามารถในการฟังจับใจความของนักเรียนชายมีแนวโน้มต่ำกว่านักเรียนหญิง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนชายขาดทักษะการฟังซึ่งถือเป็นทักษะเบื้องต้นของการเรียน

ภาษา (Fox 1974: 32) และยังคงคล้องกับหลักทฤษฎีการเรียนรู้ของวัยรุ่นที่ว่าเพศชายจะชอบฟังเกี่ยวกับเรื่องโลดโผน เรื่องที่เป็นการผจญภัย นอกจากนี้จากการสังเกตพฤติกรรมระหว่างการทำแบบทดสอบของผู้วิจัยพบว่านักเรียนชายขาดสมาธิในการฟังอย่างตั้งใจ จึงน่าจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การฟังไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งตรงกับแนวคิดของ บันลือ พุกกะวัน (2533: 41) ที่สรุปได้ว่าลักษณะการฟังที่ดี จะต้องมีความตั้งใจ มีความตั้งใจสนใจในเรื่องราวที่ฟัง

การสอนฟังสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจึงถือเป็นการวางรากฐานในการฝึกฝนการรับรู้ข่าวสารข้อมูล และเป็นทักษะการเรียนรู้ ครูผู้สอนจึงควรคำนึงถึงเพศของนักเรียนเป็นแนวทางในการเลือกเนื้อหาที่ตรงกับความสนใจ เพื่อเป็นการพัฒนาสมรรถภาพในการฟังของนักเรียน

3. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง พบว่าความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชายน้อยกว่านักเรียนหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ว่านักเรียนชายมีความสามารถในการอ่านจับใจความน้อยกว่านักเรียนหญิง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนส่วนมากขาดทักษะในการอ่าน ขาดสื่อประเภทหนังสือที่จะใช้อ่านเสริมประสบการณ์ โดยเฉพาะนักเรียนชายจะขาดสมาธิในการอ่านและไม่ชอบอ่านหนังสือ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของชวณ เพชรแก้ว และปรีชา นุ่นสุข (2522: 48) ที่ได้ให้ความเห็นว่ากรณีที่นักเรียนอ่านหนังสือไม่เข้าใจ อาจมีสาเหตุมาจากนักเรียนไม่มีสมาธิในการอ่าน ขาดความสนใจอย่างแท้จริง และไม่มีความรู้พื้นฐานเพียงพอ ดังนั้นครูสามารถนำข้อค้นพบนี้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านภาษาได้ โดยคำนึงถึง ความสามารถ ความสนใจ และสมาธิในการอ่านของนักเรียนเป็นหลัก เพื่อป้องกันไม่ให้นักเรียนเบื่อหน่ายการเรียน ซึ่งจะทำให้นักเรียนสนใจการเรียนภาษาไทยมากขึ้น

ผลการวิจัยครั้งนี้จะเห็นได้ว่าความสามารถในการฟังและการอ่านจับใจความมีความสัมพันธ์กัน นักเรียนที่มีความสามารถในการฟังจับใจความสูงจะมีแนวโน้มความสามารถในการอ่านจับใจความสูง ส่วนนักเรียนที่มีความสามารถในการฟังจับใจความปานกลางและต่ำจะมีความสามารถในการอ่านจับใจความปานกลางและต่ำด้วย นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนชายมีความสามารถในการฟังและการอ่านจับใจความน้อยกว่านักเรียนหญิง

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำเอาผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าความสามารถในการฟังจับใจความกับความสามารถในการอ่านจับใจความมีความสัมพันธ์กัน ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนภาษาไทยควรเน้นทักษะการฟังไปพร้อม ๆ กับทักษะการอ่าน

2. ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่มีทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ควรกำหนดกิจกรรมและหนังสือความรู้ทางภาษาไทยให้เหมาะสมกับอุปนิสัย เพราะจากการวิจัย พบมีผลทำให้ความสามารถในการฟังและการอ่านจับใจความแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการฟังและการอ่านจับใจความ เช่น สื่อมวลชน ครอบครัว ชุมชน ครู

2. ควรศึกษาความสามารถในการฟังและการอ่านของนักเรียนในระดับอายุที่ต่างกัน

3. ควรศึกษาความสามารถในการฟังและการอ่านของนักเรียนโดยใช้วิธีสอน หรือสื่อที่ต่างกัน

4. ควรศึกษาการใช้แบบทดสอบวัดความสามารถการฟังและการอ่านในลักษณะอื่น เช่น แบบอัตนัย

5. ควรศึกษาวิธีสอนแบบต่าง ๆ เพื่อเพิ่มสมรรถภาพการฟังและการอ่านจับใจความ

6. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการฟังและการอ่าน กับทักษะการพูดและการเขียน กับกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล การกุศล ทักษะและความรู้ทางภาษา พิษณุโลก ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก 2528
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว 2521
- _____ คู่มือการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว 2526
- _____ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา 2533
- _____ จากหลักสูตร...สู่แผนการสอน กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว 2534

การประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา, สำนักงาน สรุปผลการดำเนินงานพัฒนาบุคลากร สปจ.
นครราชสีมา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ปีงบประมาณ 2537 นครราช-
สีมา 2537 (อัคราณา)

_____ รายงานการประเมินนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับจังหวัด ปีการศึกษา 2536
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา นครราชสีมา 2537 (อัคราณา)

กุสุมา สุขเกษม "ความสามารถทางการฟัง การอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่
4 วิชาเอกภาษาอังกฤษในวิทยาลัยครูภาคเหนือของประเทศไทย" วิทยานิพนธ์ระดับ
ปริญญาโท ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2523

โกมล บัวเขียน "การสร้างบทเรียนสำเร็จรูป วิชาภาษาไทยเรื่องการอ่านจับใจความสำหรับประถม
ศึกษาปีที่ 6" วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2521

โกวิท ไกลสิทธิ์ "ความสัมพันธ์ระหว่างการฟังและการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านสารภี จังหวัดนครราชสีมา" วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท
ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2531

ไขลรี ปราโมช ณ อยุธยา และ วรรณท์ อักษรพงศ์ ภาษาไทย 3 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2535

จระไน สิทธิบุรณะ "การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเร็วในการฟังกับสัมฤทธิ์ผลในการ
อ่านจับใจความของนักศึกษาระดับปริญญาตรีปีที่ 1 วิทยาลัยครูจันทระเกษม
กรุงเทพมหานคร" วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2530

จาง วิบูลย์ศรี อิทธิพลของภาษาต่อการคิดเชิงเหตุผลในเด็กไทย: การวิจัยเชิงทดลอง พิมพ์ครั้งที่ 2
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2536

ฉวีลักษณ์ บุญกาญจน จิตวิทยาการอ่าน กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช 2525

ฉัตร บุนนาค, สุวรรณ อุดมผล และ วรรณ พุทธเจริญทอง ศิลปการใช้ภาษาไทยในชีวิต
ประจำวันและทางธุรกิจ กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ประกายพรึก 2526

ชวน เพชรแก้ว, ปรีชา นุนสุข และ บาร์ณี ถาวร การใช้ภาษาไทย สงขลา โรงพิมพ์มงคล-การ
พิมพ์ 2522

ชวาล แพร์ตกุล เทคนิคการวัดผล กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา 2520

ฐะปะนีย์ นาคทรพร และ ประภาศรี สีหอำไพ ภาษาไทยสำหรับครู กรุงเทพมหานคร โรง
พิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520

ณรงค์ ทองปาน การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชวนการพิมพ์ 2526

- ถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล การอ่านให้เก่ง พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์กระดาศ
สา 2537
- นที นิยม “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการฟังภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน
พญาไท กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท ภาควิชาการศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2527
- บันลือ พุกกะวัน วรรณกรรมกับเด็ก กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช 2521
- _____ อุปเทศการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาแนวบูรณาการทางการสอน พิมพ์ครั้งที่ 3
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช 2533
- บุญเรียง ขจรศิลป์ หลักการวัดผลและประเมินผลการศึกษา กรุงเทพมหานคร ภาควิชาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2527
- _____ วิธีวิจัยทางการศึกษา กรุงเทพมหานคร ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2529
- _____ สถิติวิจัย 1 พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร พิชญาเพชร 2536
- บุญเรือน ศิริมงคล “การอ่านเอาเรื่องภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3” วิทยานิพนธ์
ระดับปริญญาโท ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2517
- ประทีป วาทิกทินกร ลักษณะการใช้ภาษา กรุงเทพมหานคร ห้างหุ้นส่วนจำกัดคุณพินอักษรกิจ
2528
- ประเทิน มหาจันทร์ การอ่านในใจ เอกสารประกอบการสอนวิชาประถม 426 การสอนอ่าน
เบื้องต้น ชลบุรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน 2523
- ปรีชา ช่างขวัญยืน พื้นฐานการใช้ภาษาไทย กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช 2527
- ผกาศรี เย็นบุตร ทักษะและความรู้ทางภาษา กรุงเทพมหานคร ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2526
- ผะอบ โปษะกฤษณะ ลักษณะเฉพาะของภาษาไทย การเขียน การอ่าน การพูด การฟัง และ
ราชาศัพท์ พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์บำรุงสาส์น 2532
- ผุสดี ภูอินทร์ การสอนกลุ่มทักษะ 1 (ภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช 2526
- พรทิพย์ สุทธิพันธ์ “การเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่
ที่ 2 โรงเรียนอนุบาลระนอง จังหวัดระนองที่เรียนโดยใช้และไม่ใช้แบบฝึกหัดอ่าน”
วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ 2529

พรเทวี ไชยเนตร “ประสิทธิภาพของแบบฝึกหัดการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ที่ใช้ฝึกการอ่านเชิงวิเคราะห์” วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2528

พรรณิ ชูทัย จิตวิทยาการเรียนการสอน กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์รวุฒิการพิมพ์ 2522

พร้อมพรรณ อุดมสิน การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ กรุงเทพมหานคร ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2533

พั้วพันธ์ ทองหยด เอกสารประกอบการสอนวิชา กศ.กท.523 ปัญหาการสอนศิลปะภาษาไทยในระดับประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2530 (อัดสำเนา)

ไพฑูริย์ ลินลารัตน์ และ คณะ ภาษาไทย 1 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2535

_____ ภาษาไทย 2 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2535

ไพพรรณ อินทนิล เทคนิคการเล่านิทาน กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น 2534

มยุรี เทศแท้ “การสร้างบทเรียนเสริมการอ่านสำหรับนักเรียนที่เรียนช้า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี” วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2528

มยุรี อนันตมงคล จะสอนภาษาไทยให้สนุกได้อย่างไร กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2536

ยุพา ส่งศิริ สุจิตุติภาษาไทย กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ตำรวจ 2525

รัชณี ศรีไพรวรรณ การสอนกลุ่มทักษะ 1 (ภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์สุโขทัย-ธรรมาธิราช 2527

รัตนา ศิริพานิช “การส่งเสริมความพร้อมในการเรียนอ่าน” ครูปริทัศน์ฉบับความรู้เกี่ยวกับเด็ก 18 (มีนาคม 2522) หน้า 56

รัฐจวน คำวชิรพิทักษ์ “ผลการฝึกกลวิธีการอ่านตามแนวทฤษฎีจิตวิทยาปัญญานิยม ที่มีต่อการอ่านเข้าใจความภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยรามคำแหง” วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2533

รัฐจวน อินทรกำแหง วรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ดวงกมล 2517

รัฐจวน อินทรกำแหง, สมพันธ์ แลชะพันธ์ และ ประทีป วาทิกทินกร การอ่านและพิจารณาหนังสือ พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ 2521

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์อักษร-เจริญทัศน์ 2525

วิจิตร อวาทกุล เพื่อการพูด การฟัง และการประชุมที่ดี กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช 2524

วิจิตรา แสงพลสิทธิ์ และ คณะ การใช้ภาษาไทย กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ 2522

วิรัช ลภีรัตนกุล วาทนิเทศและวาทศิลป์ กรุงเทพมหานคร คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525

ศรียรัตน์ เจริญกลิ่นจันทร์ การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช 2536

ศศิธร รัตนธรรมากร “พัฒนาการของความสามารถในการฟังและความสามารถในการอ่านของนักเรียนในระดับประถมศึกษา” วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520

สนิท สัตโยภาส “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านหนังสือประกอบวิชาภาษาไทยที่มีคำบรรยายเป็นบทร้อยแก้วกับบทร้อยกรอง ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนลำสาละ กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2527

สนิท สัตโยภาส การสอนภาษาไทยแก่เด็กประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์กรุงธน-พัฒนา จำกัด 2532

สมถวิล วิเศษสมบัติ วิธีสอนภาษาไทยมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ห้างหุ้นส่วนจำกัดอักษร-บัณฑิต 2528

สมบัติ มหารศ การสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา มหาสารคาม ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม 2523

สมาน แสงมะลิ “เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับการศึกษาปัญหาการอ่านของคนไทย” วิจัยสนเทศ 6 (ธันวาคม 2528) หน้า 43-45

สุโขทัยธรรมมาธิราช , มหาวิทยาลัย สถิติ วิจัย และการประเมินผลการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 นนทบุรี บริษัทวิศตอริเพาเวอร์พอยท์จำกัด 2525

_____ การวิจัยหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน นนทบุรี โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2536

_____ การพัฒนาหลักสูตรและวิทยวิธีทางการสอน นนทบุรี โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2536

_____ สารัตถะและวิทยวิธีทางวิชาภาษาไทย นนทบุรี โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมมาธิราช 2537

- สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรชัย วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยม พิมพ์ครั้งที่ 2
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2536
- สุนันทา มั่นเศกวิทย์ การวิเคราะห์ความสามารถในการอ่านของนักเรียนมัธยม กรุงเทพมหานคร
บริษัทประชาชนจำกัด (แผนกการพิมพ์) 2527
- สุนันทา มั่นเศกวิทย์ ปัญหาการอ่านภาษาไทย กรุงเทพมหานคร ภาควิชาการศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2525
- เสริมศรี หอทิมาวรกุล เอกสารการสอนชุดวิชา การสอนกลุ่มทักษะภาษาไทย 1 การพัฒนาทักษะ
การอ่านระดับประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมมาธิ
ราช 2526
- อัจฉรา ชิวพันธ์ คู่มือการสอนภาษาไทยกิจกรรมการเล่นประกอบการสอน พิมพ์ครั้งที่ 5
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชจำกัด 2533
- อุทุมพร จามรมาร ข้อสอบ : การสร้างและการพัฒนา กรุงเทพมหานคร ห้างหุ้นส่วนจำกัด ฟันนี่
พับบลิชชิง 2535

- Anderson, J.R. Language, Memory and Thought. New York: John Wiley and Sons, 1976
- Beery, A. "Inter-Relationship Among the Language Art". National Conference on Research in English. 1, 1957, pp. 38-57.
- Bloom, B.S. Taxonomy of Education Objectives The classification of Educational Goals Handbook I: Cognitive Domain. New York: David Mckey Co. 1972.
- Calway, M.F. "The Relative Effects of Instruction with Narrative Factual of Listening Skills"
Dissertation Abstracts International. 23, 1963, pp. 2748 - 2749.
- Corcorn, G.B. Language Arts in the Elementary School. New York: The Ronald Press Company. 1970.
- Dawson, M.A. Guiding Language Learning. Yonkers on Hudson, New York: World Book Co. 1957.
- Di Biasio, M.C. "The Relationship of Listening and Reading in Grade Two, Four and Six"
Dissertation Abstracts International. 39, 1978, pp. 2739 - 2740.
- Duker, S. Listening. Encyclopedia of Educational Research. 11, 1969, pp. 747-751.
- Fox, J. W. "Teaching Listening Skills" English Teaching Forum 12, 1974, p. 45.
- Furness, E. "Improving Reading Through Listening" Elementary English. 34, 1975, pp. 307-311.
- Greene, H. A. and W. T. Petty. Developing Language Skills in the Elementary School. Boston: Allyn and Bacon, 1971.

- Piaget, Jean "Cognitive Organization" In Flavell, J. H. "The Development Psychology of Jean Piaget." New York: D. Van Nostrand Company, 1963, pp. 46-58.
- Reeves, R.J. "A Study of the Relation Between Listening Performance and Reading Performance of Sixth Grade Pupils as Measured by Certain Standardized Test." Dissertation Abstracts International. 29, 1969, pp. 4196 - 4197.
- River, W.M. "Hearing and Comprehending." English Teaching Forum. 18, 1980, p. 16.
- Rubin, D. Teaching Elementary Language Arts. New York: Holt, Rinehart and Winston, 1975.
- Tutolo, D.J. "A Cognitive Approach to Teaching Listening." Language Arts. 54, 1977, pp. 262-265.

ภาคผนวก ก.
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

- ศาสตราจารย์ ดร. ชีระ รุญเจริญ
ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2. ศาสตราจารย์นายแพทย์ ดร. ศาสตรี เสาวคนธ์
ภาควิชาอายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
3. รองศาสตราจารย์นายแพทย์เชิดชัย ตันติศิริินทร์
ผู้อำนวยการศูนย์หัวใจสิริกิติ์ ภาควิชาสูติศาสตร์และสูติศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนานจิตร สุคนธ์ทรัพย์
ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. รองศาสตราจารย์ประพันธ์ สุริหาร
ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ภาคผนวก ข.

หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ที่ ทม 1307/ว 036

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

4 กันยายน 2538

เรื่อง ขอความร่วมมือตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการวิจัย 1 ชุด
2. เครื่องมือวิจัย 1 ชุด

ด้วยนายเจริญ จันทำจัน นักศึกษาปริญญาโท แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การ กรณีศึกษาศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น" โดยมี รศ.ดร.ปรีชา คัมภีรปกรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และ อาจารย์ ดร.วรรณภา โพธิ์น้อย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ขณะนี้นักศึกษาได้พัฒนาเครื่องเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยแล้วตามเอกสารที่นำเรียนมาพร้อมนี้

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านช่วยตรวจสอบเครื่องมือวิจัยและส่งให้แก่ผู้วิจัยหรือจะนัดหมายให้ผู้วิจัยมาติดต่อขอรับโดยตรงแล้วแต่จะสะดวก หากสงสัยหรือจะสอบถามสิ่งใดโปรดติดต่อกับผู้วิจัยได้โดยตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าคงได้รับความร่วมมือด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) วีระยุทธ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา

(นายวีระยุทธ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

โทร.(02) 5032121-4 ต่อ 3818

ที่ ทม 1307/6521

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

7 ธันวาคม 2538 .

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ด้วยนายเจริญ จันทำจิ้น นักศึกษาปริญญาโท แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การ กรณีศึกษาศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น" โดยมี รศ.ดร.ปรีชา คัมภีรปกรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และ อาจารย์ ดร.วรรณภา โทธีน้อย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ขณะนี้ได้ผ่านขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชจึงขออนุญาตให้นายเจริญ จันทำจิ้น เก็บรวบรวมข้อมูลจากอาจารย์และข้าราชการสังกัดคณะต่าง ๆ ในศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต หวังว่าคงได้รับความร่วมมือด้วยดีและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) เอี่ยม ฉายางาม

(นายเอี่ยม ฉายางาม)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

โทร.(02) 5032121-4 ต่อ 3818

สำนักงานคณบดี

คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

จังหวัดขอนแก่น 40002

4 ธันวาคม 2538

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อการศึกษา

เรียน อาจารย์และข้าราชการในสังกัดหน่วยงานศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ด้วยกระผม นายเจริญ จันทำจิ้น นักศึกษาปริญญาโท แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขา วิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ขณะนี้กำลังรวบรวมข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การ กรณีศึกษา ศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น" เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร บรรยากาศองค์การ และความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การ กระผม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้และเข้าใจการบริหารรวมทั้งบรรยากาศองค์การเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์มาเพื่อโปรดให้ข้อมูลในแบบสอบถามที่นำเรียนมาพร้อมนี้ และขอเรียน เพิ่มเติมว่าข้อมูลที่ท่านกรุณาให้ในแบบสอบถามนี้กระผมจะเก็บไว้เป็นความลับไม่กระทำการอัน จะส่งผลกระทบต่อผู้ให้ข้อมูลแต่ประการใด หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีจึง ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

อนึ่ง เมื่อท่านให้ข้อมูลแล้วโปรดมอบให้เจ้าหน้าที่รับส่งประจำหน่วยงานที่ท่านทำงานอยู่ เพื่อส่งให้ผู้รวบรวมข้อมูลด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง.

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) เจริญ จันทำจิ้น

(นายเจริญ จันทำจิ้น)

นักศึกษาระดับปริญญาโท แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ที่ ทม 1307/ พิเศษ

แขนงวิชาบริหารการศึกษาศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ตำบลบางพูด
อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120

28 กุมภาพันธ์ 2539

เรื่อง ขอบพระคุณ

เรียน

ตามที่ท่านอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยเพื่อทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การ กรณีศึกษาศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น" ให้กับนายเจริญ จันทำจัน นักศึกษาปริญญาโท แขนงวิชาบริหารการศึกษาศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยมี รศ.ดร. ปรีชา คัมภีรปกรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และ ดร. วรรณภา โพธิ์น้อย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม นั้น การดำเนินการดังกล่าวผ่านขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วขณะนี้อยู่ระหว่างการวิเคราะห์ข้อมูล ในการนี้ใคร่ขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยพร้อมให้ข้อคิดเห็นซึ่งเป็นประโยชน์กับงานวิจัยเรื่องนี้เป็นอย่างดียิ่ง ทำให้การศึกษาระดับปริญญาโทสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ทุกประการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ.

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ปรีชา คัมภีรปกรณ

(รศ.ดร.ปรีชา คัมภีรปกรณ)

ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

แขนงวิชาบริหารการศึกษาศึกษา

โทร.(02) 5033566 ต่อ 3818

ภาคผนวก ค.

เครื่องมือวิจัย (แบบสอบถาม)

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง

พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การ
กรณีศึกษาศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

1 2 3

[] [] []

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การ

ตอนที่ 1

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง [] หน้าข้อความที่ตรงตามความเป็นจริง
หรือเติมคำในช่องว่างให้สมบูรณ์

1. สถานภาพเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม	สำหรับผู้วิจัย
[] ผู้บริหาร	[] 4
[] ผู้สอน	
[] ผู้สนับสนุนการสอน	
2. เพศ	[] 5
[] ชาย	
[] หญิง	
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด	[] 6
[] ต่ำกว่าปริญญาตรี	
[] ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	
[] สูงกว่าปริญญาตรี	
4. ประสบการณ์การทำงานในมหาวิทยาลัยขอนแก่น.....ปี	[] 7
	[] 8

ตอนที่ 2

ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร

- คำชี้แจง**
- ขอให้พิจารณาข้อความในแต่ละข้อว่าผู้บริหารระดับคณบดี/รองคณบดี/หัวหน้าภาควิชา/เลขานุการคณะ/อื่น ๆ ที่ใกล้ชิดกับท่านมากที่สุด แสดงพฤติกรรมตามแบบสอบถามนี้ให้เห็นมากน้อยเพียงใด กรุณาให้ข้อมูลตามความคิดเห็นของท่านโดยพิจารณาจากพฤติกรรมส่วนรวมเป็นหลัก แล้วทำเครื่องหมาย / (เครื่องหมายถูก) ในช่องการแสดงออกของพฤติกรรมที่ท่านเห็นว่าถูกต้องกับความเป็นจริงเพียงช่องเดียว
 - การแสดงออกของพฤติกรรมแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้
 - ทำเป็นประจำ หมายถึง ผู้บริหารแสดงพฤติกรรมนั้นเป็นประจำหรือเสมอ ๆ
 - ทำบ่อย ๆ หมายถึง ผู้บริหารแสดงพฤติกรรมนั้นบ่อย ๆ หรือทุกครั้งที่มีโอกาส
 - ทำบางครั้ง หมายถึง ผู้บริหารแสดงพฤติกรรมนั้นในบางครั้งหรือบางโอกาส
 - ไม่ค่อยทำ หมายถึง ผู้บริหารแสดงพฤติกรรมนั้นน้อยมาก
 - ไม่ทำเลย หมายถึง ผู้บริหารไม่แสดงพฤติกรรมนั้นให้เห็นเลย

ตัวอย่าง

ข้อที่	พฤติกรรมกรรมการบริหาร ของผู้บริหาร	การแสดงออก					สำหรับผู้วิจัย
		ทำเป็นประจำ	ทำบ่อย ๆ	ทำบางครั้ง	ไม่ ค่อยทำ	ไม่ ทำเลย	
0	ให้โอกาสอาจารย์/ข้าราชการ ได้ชี้แจงการปฏิบัติงาน		/				[] 0

จากตัวอย่าง แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าผู้บริหารให้โอกาสแก่อาจารย์/ข้าราชการได้ชี้แจงการปฏิบัติงานบ่อย ๆ แต่ไม่ถึงกับเป็นประจำ

ข้อที่	พฤติกรรมกรรมการบริหาร ของผู้บริหาร	การแสดงออก					สำหรับผู้วิจัย
		ทำป็น ประจำ	ทำ บ่อยๆ	ทำ บางครั้ง	ไม่ ค่อยทำ	ไม่ ทำเลย	
	ด้านกิจสัมพันธ์						
1	แสดงให้ผู้ใต้บังคับบัญชา - เจตคติของตนเองอย่างชัดเจน						[] 9
2	มีการนำความคิดใหม่ ๆ ในการ ทำงานมาปรึกษาหารือกับผู้ใต้- บังคับบัญชา						[] 10
3	ปกครองผู้ใต้บังคับบัญชาด้วย มาตรการที่เฉียบขาด						[] 11
4	มักจะตำหนิการทำงานที่ บกพร่อง						[] 12
5	พุดจาด้วยท่าที่เป็นงานเป็นการ และไม่ให้โอกาสซักถาม						[] 13
6	รู้จักเลือกใช้คนให้เหมาะสมกับ งาน						[] 14
7	ทำงานโดยไม่วางแผนล่วงหน้า						[] 15
8	รักษามาตรฐานการปฏิบัติงาน อย่างเคร่งครัด						[] 16
9	เน้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงาน ให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา						[] 17
10	ส่งเสริมผู้ใต้บังคับบัญชาให้ ทำงานตามระเบียบแบบแผน						[] 18
11	มีการชี้แจงให้ผู้ใต้บังคับบัญชา เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนใน หน่วยงาน						[] 19

ข้อที่	พฤติกรรมการบริหาร ของผู้บริหาร	การแสดงผล					สำหรับผู้วิจัย
		ทำเป็นประจำ	ทำบ่อยๆ	ทำบางครั้ง	ไม่ค่อยทำ	ไม่ทำเลย	
12	ขอความร่วมมือให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติตามกฎและระเบียบที่วางไว้						[] 20
13	ชี้แจงให้ผู้ได้บังคับบัญชาทราบถึงความคาดหวังของหน่วยงาน						[] 21
14	ดูแลให้ผู้ได้บังคับบัญชาทำงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ						[] 22
15	ดูแลให้ผู้ได้บังคับบัญชาทำงานประสานสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน						[] 23
ด้านมิตรสัมพันธ์							
1	ช่วยเหลือเกื้อกูลในเรื่องส่วนตัวของผู้ได้บังคับบัญชา						[] 24
2	ช่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ได้บังคับบัญชาพึงพอใจในการเป็นสมาชิกของหน่วยงาน						[] 25
3	เป็นบุคคลเปิดเผยเข้าใจง่าย						[] 26
4	หาโอกาสรับฟังความคิดเห็นจากผู้ได้บังคับบัญชา						[] 27
5	ชอบเก็บตัวอยู่ตามลำพัง						[] 28
6	ดูแลเอาใจใส่สวัสดิการผู้ได้บังคับบัญชา						[] 29
7	ปฏิเสธที่จะอธิบายการกระทำต่าง ๆ ของตนเอง						[] 30

ข้อที่	พฤติกรรมกรรมการบริหาร ของผู้บริหาร	การแสดงออก					สำหรับผู้วิจัย
		ทำเป็นประจำ	ทำบ่อยๆ	ทำบางครั้ง	ไม่ค่อยทำ	ไม่ทำเลย	
8	ทำงานโดยไม่ถามความเห็นหรือปรึกษาหารือผู้ใต้บังคับบัญชา						[] 31
9	ใช้เวลาไตร่ตรองนานกว่าจะยอมรับความคิดเห็นใหม่ๆ ของผู้ใต้บังคับบัญชา						[] 32
10	ปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาในฐานะเพื่อนร่วมงาน						[] 33
11	พร้อมที่จะรับสิ่งใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในหน่วยงาน						[] 34
12	ให้ความเป็นมิตรกับทุกคน						[] 35
13	ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความรู้สึกสบายใจในขณะสนทนาด้วย						[] 36
14	นำข้อเสนอแนะของผู้ใต้บังคับบัญชาไปดำเนินการ						[] 37
15	ก่อนดำเนินงานสำคัญ ๆ จะขอความเห็นจากผู้ร่วมงาน						[] 38

ตอนที่ 3

ความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การ

คำชี้แจง ในส่วนนี้มีคำถาม 50 ข้อ เกี่ยวกับบรรยากาศโดยทั่วไปของหน่วยงานที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ โปรดทำเครื่องหมายถูก / ลงในช่องหลังข้อความที่ท่านเห็นว่าเป็นจริงมากที่สุดเพียงช่องเดียว

ข้อที่	บรรยากาศองค์การ	ระดับความคิดเห็น				สำหรับผู้วิจัย
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	
1	มติโครงสร้างองค์การ มีการกำหนดลักษณะงานและ โครงสร้างของหน่วยงานไว้ชัดเจน และเหมาะสม					[] 33
2	บางครั้งผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงาน ไม่ทราบว่า ใครมีอำนาจในการ- ตัดสินใจอย่างเป็นทางการ					[] 40
3	มีการชี้แจงนโยบายและโครงสร้าง ขององค์การให้ผู้ปฏิบัติงานรับทราบ อย่างชัดเจน					[] 41
4	หน่วยงานนี้มีความพยายามที่จะลด ขั้นตอน ระเบียบ กฎเกณฑ์ และข้อ บังคับต่าง ๆ ที่ต้องปฏิบัติให้เหลือ น้อยที่สุด					[] 42
5	มีกฎ ระเบียบ และข้อกำหนดในการ บริหารงานมากเกินไป ทำให้ยาก แก่การริเริ่มและสร้างสรรค์งานใหม่					[] 43
6	บางครั้งหน่วยงานมีปัญหาเกี่ยวกับ ผลผลิต ซึ่งเกิดจากการไม่ได้จัด- ระเบียบและการวางแผน					[] 44
7	บางครั้งท่านไม่แน่ใจว่าใครเป็น หัวหน้าหน่วยงาน					[] 45

ข้อที่	บรรยายการสังเกตการ	ระดับความคิดเห็น				สำหรับผู้วิจัย
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	
8	การบริหารงานไม่ค่อยเคร่งครัด กับสายการบังคับบัญชา และ อำนาจหน้าที่ตามสายงาน แต่ คำนึงถึงเรื่องการจัดคนให้เหมาะ สมกับงาน มิตินิยมรับผิดชอบ					[] 46
1	ผู้บริหารไม่ยอมรับการตัดสินใจ ของบุคคลในหน่วยงาน ต้อง ตรวจงานแทบทุกเรื่อง					[] 47
2	ผู้บริหารไม่ชอบการซักถาม ถ้าท่านคิดว่าถูกต้องให้ทำได้เลย					[] 48
3	การแนะนำการปฏิบัติงานใน หน่วยงาน ส่วนใหญ่เป็นเรื่องการ กำหนดแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้- ได้บังคับบัญชาแล้วให้ผู้ได้บังคับ บัญชารับผิดชอบและปฏิบัติงาน นั้น					[] 49
4	ท่านจะไม่ก้าวหน้า เว้นแต่จะทำ งานด้วยความขยันขันแข็ง อดทน และพยายามริเริ่มทำสิ่งต่างๆ ด้วย ตนเอง					[] 50
5	ปรัชญาของหน่วยงาน เน้นให้ผู้- ปฏิบัติงานแก้ปัญหาการทำงาน ด้วยตนเอง					[] 51
6	ผู้ปฏิบัติงานบางคนมักจะมีข้อ แก้ตัวอยู่เสมอ ไม่ค่อยยอมรับ การกระทำที่ผิดพลาด					[] 52

ข้อที่	บรรยายการสังเกตการ	ระดับความคิดเห็น				สำหรับผู้วิจัย
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	
7	ปัญหาประการหนึ่งในหน่วยงาน คือ ผู้ปฏิบัติงาน ไม่มีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ มติการให้รางวัล/ผลตอบแทน					[] 53
1	ระบบการเลื่อนตำแหน่งของหน่วยงานช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานดีได้ก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้น					[] 54
2	ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานแห่งนี้ได้รับรางวัลและการสร้างแรงจูงใจมากกว่าการข่มขู่หรือการตำหนิติเตียน					[] 55
3	ผู้ปฏิบัติงานจะได้รับการตอบแทนความดีความชอบตามผลของการปฏิบัติงาน					[] 56
4	ในหน่วยงานมีการติฉินนินทากันสูงมากในเรื่องเกี่ยวกับผลตอบแทนจากการทำงาน					[] 57
5	การให้รางวัลและการยอมรับสำหรับผู้ที่มีผลการปฏิบัติงานดียังไม่เพียงพอ					[] 58
6	ผู้ที่ปฏิบัติงานผิดพลาดจะถูกลงโทษ มิตีความเลื่อง					[] 59
1	ปรัชญาการบริหาร คือ หน่วยงานจะก้าวไปข้างหน้าอย่างรวดเร็ว ด้วยการดำเนินงานอย่างมั่นคง และ - ปลอดภัย					[] 60

ข้อที่	บรรยากาศองค์การ	ระดับความคิดเห็น				สำหรับผู้วิจัย
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	
2	การดำเนินการกิจของหน่วยงาน กระทำโดยการเลือกทางเลือกที่ เหมาะสมและสอดคล้องกับเวลา					[] 61
3	การตัดสินใจในหน่วยงานแห่งนี้ มุ่งหวังให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุด บางครั้งจึงกระทำด้วยความระมัด ระวังมากจนเกินไป					[] 62
4	ผู้บริหารยินดีและเต็มใจที่จะพิจารณา ความคิดสร้างสรรค์ที่ดี					[] 63
5	การตัดสินใจของผู้บริหารบางครั้ง ต้องเสี่ยงเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย					[] 64
มิตินิยมอบอุ่น						
1	บรรยากาศระหว่างผู้ปฏิบัติงานใน หน่วยงานแห่งนี้ มีความเป็นมิตร ต่อกัน					[] 65
2	หน่วยงานแห่งนี้ มีบรรยากาศการ- ทำงานไม่เคร่งเครียด					[] 66
3	มีการทำความรู้จักสนิทสนมกัน ระหว่างเพื่อนร่วมงานค่อนข้างน้อย					[] 67
4	ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานแห่งนี้ส่วน ใหญ่จะเป็นคนเขินข่า และห่างเหิน - เพื่อนร่วมงาน					[] 68
5	กลุ่มผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานมีความ สัมพันธ์กันอย่างอบอุ่นมาก					[] 69

ข้อที่	บรรยากาศองค์กร	ระดับความคิดเห็น				สำหรับผู้วิจัย
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	
	มติการสนับสนุน					
1	หากท่านทำผิดท่านจะไม่ได้ได้รับความเห็นอกเห็นใจจากผู้บังคับบัญชา					[] 70
2	ผู้บริหารพยายามพูดคุยเพื่อรับรู้เกี่ยวกับแรงบันดาลใจในวิชาชีพของผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงาน					[] 71
3	ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานขาดความไว้วางใจที่แท้จริงต่อกัน					[] 72
4	หลักการบริหารงานของหน่วยงานนี้ส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นเรื่องปัจจัยเกี่ยวกับมนุษย์ และความรู้สึกของผู้ปฏิบัติงาน					[] 73
5	เมื่อได้รับมอบหมายงานที่ยาก ท่านสามารถขอความช่วยเหลือจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานได้					[] 74
	มติมาตรฐานการปฏิบัติงาน					
1	หน่วยงานนี้ตั้งมาตรฐานการปฏิบัติงานไว้สูงมาก					[] 75
2	ผู้บริหารเชื่อว่าไม่มีใครที่จะทำงานได้ดีที่สุดโดยไม่ต้องแก้ไข					[] 76
3	มีความรู้สึกถูกกดดันจากหน่วยงานที่จะให้มีการปรับปรุงผลการปฏิบัติงานของตนเอง และของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง					[] 77

ข้อที่	บรรยากาศองค์การ	ระดับความคิดเห็น				สำหรับผู้วิจัย
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	
4	ผู้บริหารเชื่อว่าถ้าผู้ปฏิบัติงานมีความสุข ประสิทธิภาพการทำงานจะสูงขึ้น					[] 78
5	การมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ร่วมงานจะทำให้เกิดความก้าวหน้าในหน่วยงานดีกว่าการเป็นผู้มีผลการปฏิบัติงานดี					[] 79
6	ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานแห่งนี้ไม่เห็นคุณค่าในความสำเร็จของงานมากนัก					[] 80
มิตិความขัดแย้ง						
1	ทางที่ดีที่สุดที่จะสร้างความประทับใจในหน่วยงาน คือ หลีกเลี่ยงการโต้แย้งและความเห็นที่ไม่ลงรอยกันโดยเปิดเผย					[] 81
2	ทัศนคติของผู้บริหารมองเห็นความขัดแย้งเป็นสิ่งสร้างสรรค์					[] 82
3	ผู้ปฏิบัติงานได้รับการกระตุ้นให้แสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผย แม้ว่าความคิดเห็นนั้นจะไม่ตรงกับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา					[] 83
4	การประชุมของผู้บริหาร เป้าหมายของการประชุม คือ ให้บรรลุถึงการตัดสินใจอย่างรวดเร็ว และรวดเร็วมากที่สุดเท่าที่จะทำได้					[] 84

ข้อที่	บรรยากาศองค์กร	ระดับความคิดเห็น				สำหรับผู้วิจัย
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	
1	มิตีความจงรักภักดีต่อสถาบัน ผู้ปฏิบัติงานมีความภูมิใจในการเป็น สมาชิกของหน่วยงานแห่งนี้					[] 85
2	ท่านมีความรู้สึกที่ท่านเป็นสมาชิก ที่ดีของหน่วยงานคนหนึ่ง					[] 86
3	เท่าที่เห็นผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงาน แห่งนี้ไม่ค่อยมีใครจงรักภักดีต่อ - หน่วยงาน					[] 87
4	ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานแห่งนี้มัก แสวงหาประโยชน์ส่วนตัว					[] 88

ภาคผนวก ง.

ตาราง

ตารางผนวกที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารด้านกิจสัมพันธ์
จำแนกตามสถานภาพผู้ตอบ

พฤติกรรมกรรมการบริหาร	ผู้บริหาร		ผู้สอน		ผู้สนับสนุน การสอน		รวม	
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.
	1. แสดงให้ผู้ใต้บังคับบัญชา รู้เจตคติของตนเองอย่างชัดเจน	3.67	0.87	3.85	0.88	3.64	0.96	3.71
2. มีการนำความคิดใหม่ ๆ ในการ ทำงานมาปรึกษาหารือกับผู้ใต้ บังคับบัญชา	3.55	0.85	3.40	0.87	3.16	0.99	3.30	0.95
3. ปกครองผู้ใต้บังคับบัญชาด้วย มาตรการที่เฉียบขาด	3.39	0.90	2.72	1.30	2.84	1.06	2.92	1.12
4. มักจะตำหนิการทำงานที่ บกพร่อง	2.96	0.90	3.47	1.17	3.48	0.98	3.37	1.04
5. พุดจาด้วยท่าทีเป็นงานเป็นการ และไม่ให้โอกาสซักถาม	2.25	0.96	2.26	0.78	2.63	1.06	2.46	0.96
6. รู้จักเลือกใช้คนให้เหมาะสม กับงาน	3.69	0.71	3.48	0.92	3.52	1.00	3.55	0.93
7. ทำงานโดยไม่มีการวางแผน ล่วงหน้า	3.42	1.00	3.65	0.92	3.32	1.17	3.42	1.08
8. รักษามาตรฐานการปฏิบัติงาน อย่างเคร่งครัด	3.46	0.90	3.52	0.80	3.61	1.02	3.56	0.94
9. เน้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงาน แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา	3.75	0.87	3.83	0.79	3.91	0.91	3.88	0.88
10. ส่งเสริมผู้ใต้บังคับบัญชาให้ ทำงานตามระเบียบแบบแผน	3.77	0.75	3.93	0.78	3.86	0.97	3.86	0.88

ตารางผนวกที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารด้านกิจสัมพันธ์
จำแนกตามสถานภาพผู้ตอบ (ต่อ)

พฤติกรรมกรรมการบริหาร	ผู้บริหาร		ผู้สอน		ผู้สนับสนุน การสอน		รวม	
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.
11. มีการชี้แจงให้ผู้ใต้บังคับบัญชา เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง	3.41	0.91	3.45	0.87	3.49	1.04	3.46	0.98
12. ขอความร่วมมือให้ผู้ใต้บังคับ- บัญชาปฏิบัติตามกฎ และ ระเบียบที่วางไว้	3.72	0.82	3.98	0.83	3.76	0.95	3.81	0.90
13. ชี้แจงให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทราบ ความคาดหวังของหน่วยงาน	3.48	0.93	3.75	0.95	3.44	1.07	3.53	1.02
14. ดูแลให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงาน อย่างเต็มกำลังความสามารถ	3.58	0.87	3.85	0.81	3.58	1.00	3.65	0.94
15. ดูแลให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงาน อย่างประสานสัมพันธ์กับเพื่อน ร่วมงาน	3.55	0.98	3.62	1.01	3.48	1.12	3.53	1.07
รวม	3.45	0.42	3.52	0.44	3.45	0.55	3.47	0.50

ตารางผนวกที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารด้านมิตรสัมพันธ์
จำแนกตามสถานภาพผู้ตอบ

พฤติกรรมกรรมการบริหาร	ผู้บริหาร		ผู้สอน		ผู้สนับสนุน การสอน		รวม	
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.
1. ช่วยเหลือเกื้อกูลในเรื่องส่วนตัว ของผู้ใต้บังคับบัญชา	3.13	1.05	3.54	1.14	2.97	1.22	3.19	1.19
2. ช่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ใต้ - บังคับบัญชาพึงพอใจในการเป็น สมาชิกของหน่วยงาน	3.36	0.92	2.97	0.88	2.95	0.94	3.04	0.93
3. เป็นบุคคลเปิดเผยเข้าใจง่าย	3.57	0.99	3.56	1.06	3.32	1.15	3.43	1.10
4. หาโอกาสรับฟังความคิดเห็น จากผู้ใต้บังคับบัญชา	3.55	0.93	3.70	1.09	3.26	1.03	3.43	1.04
5. ชอบเก็บตัวอยู่ตามลำพัง	3.95	0.78	3.57	1.26	3.50	1.15	3.60	1.13
6. ดูแลเอาใจใส่สวัสดิการผู้ใต้ - บังคับบัญชา	3.25	1.01	3.63	0.93	3.12	1.11	3.28	1.06
7. ปฏิเสธที่จะอธิบายการกระทำสิ่ง ต่าง ๆ ของตนเอง	3.72	0.90	3.33	1.15	3.36	1.13	3.42	1.10
8. ทำงานโดยไม่ถามความเห็น หรือปรึกษาหารือผู้ใต้บังคับ- บัญชา	2.57	0.99	2.38	0.95	2.63	1.12	2.55	1.05
9. ใช้เวลาไตร่ตรองนานกว่าจะ - ยอมรับความคิดเห็นใหม่ ๆ ของผู้ใต้บังคับบัญชา	2.74	0.96	2.65	1.05	2.83	1.01	2.77	1.01
10. ปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาใน ฐานะเพื่อนร่วมงาน	3.84	0.94	3.94	1.02	3.28	1.15	3.56	1.12

ตารางผนวกที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารด้านมิตรสัมพันธ์
จำแนกตามสถานภาพผู้ตอบ (ต่อ)

พฤติกรรมกรรมการบริหาร	ผู้บริหาร		ผู้สอน		ผู้สนับสนุน การสอน		รวม	
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.
11. พร้อมที่จะรับสิ่งใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในหน่วยงาน	4.07	0.81	4.00	0.79	3.65	1.05	3.83	0.96
12. ให้ความเป็นมิตรกับคนทุกคน	4.13	0.81	4.01	0.93	3.72	1.07	3.87	1.00
13. ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความรู้สึกสบายใจในขณะสนทนาด้วย	3.96	0.99	3.60	0.44	3.50	1.16	3.62	1.09
14. นำข้อเสนอแนะของผู้ใต้บังคับบัญชาไปดำเนินการ	3.25	0.71	3.13	0.93	3.03	0.89	3.10	0.82
15. ก่อนดำเนินงานสำคัญจะขอความเห็นจากผู้ร่วมงาน	3.77	1.04	3.66	0.91	3.32	1.09	3.50	1.05
รวม	3.54	0.51	3.45	0.53	3.23	0.60	3.35	0.58

ตารางผนวกที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การมิติโครงสร้างองค์การ จำแนกตาม
สถานภาพผู้ตอบ

บรรยากาศองค์การ	ผู้บริหาร		ผู้สอน		ผู้สนับสนุน การสอน		รวม	
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.
1. มีการกำหนดลักษณะงาน และ โครงสร้างของงานไว้ชัดเจนและ เหมาะสม	3.05	0.70	3.11	0.62	3.11	0.72	3.10	0.69
2. บางครั้งผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงาน ไม่แน่ใจว่าใครมีอำนาจตัดสินใจ อย่างเป็นทางการ	2.47	0.74	2.72	0.80	2.80	0.78	2.71	0.79
3. มีการชี้แจงนโยบาย และ โครง - สร้างขององค์การให้ผู้ปฏิบัติงาน รับทราบอย่างชัดเจน	2.92	0.72	3.08	0.67	2.94	0.66	2.97	0.67
4. หน่วยงานนี้มีความพยายามที่จะ ลดขั้นตอน กฎ ระเบียบ และข้อ บังคับต่าง ๆ ให้เหลือน้อยที่สุด	2.90	0.91	2.59	0.84	2.69	0.88	2.71	0.88
5. มีกฎระเบียบและข้อกำหนดใน การปฏิบัติมากเกินไปทำให้ยาก แก่การริเริ่มและสร้างงานใหม่	2.60	0.96	2.58	0.92	2.69	0.89	2.65	0.91
6. บางครั้งหน่วยงานมีปัญหาเกี่ยว กับผลผลิตซึ่งเกิดจากการไม่ได้ จัดระเบียบและการวางแผน	2.70	0.75	3.00	0.88	2.84	0.83	2.85	0.83
7. บางครั้งท่านไม่แน่ใจว่าใครเป็น หัวหน้าหน่วยงาน	2.01	0.82	2.52	1.10	2.54	1.02	2.43	0.10

ตารางผนวกที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การมติโครงสร้างองค์การ จำแนกตาม
สถานภาพผู้ตอบ (ต่อ)

บรรยากาศองค์การ	ผู้บริหาร		ผู้สอน		ผู้สนับสนุน การสอน		รวม	
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.
8. การบริหารงานไม่ค้ำยเคร่งครัด กับสายการบังคับบัญชา และ อำนาจหน้าที่ตามสายงาน แต่ คำนึงถึงการจัดคนให้เหมาะสม กับงานเป็นสำคัญ	2.63	0.74	3.08	0.75	2.93	0.72	2.91	0.75
รวม	2.66	0.36	2.83	0.47	2.82	0.45	2.79	0.45

ตารางผนวกที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การมีจิตความรับผิดชอบ จำแนกตาม
สถานภาพผู้ตอบ

บรรยากาศองค์การ	ผู้บริหาร		ผู้สอน		ผู้สนับสนุน		รวม	
					การสอน			
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.
1. ผู้บริหารไม่ยอมรับการตัดสินใจ ของบุคลากรในหน่วยงาน ต้อง ตรวจสอบงานแทบทุกเรื่อง	2.13	0.66	2.37	0.75	2.48	0.84	2.38	0.79
2. ผู้บริหารไม่ชอบการซักถามหาก ท่านคิดว่าถูกต้องให้ทำได้เลย	2.19	0.72	2.15	0.74	2.37	0.84	2.28	0.80
3. การแนะนำการปฏิบัติงานส่วน ใหญ่จะเป็นเรื่องของการกำหนด แนวทางเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชา นำไปปฏิบัติ	3.06	0.63	2.98	0.73	3.01	0.65	3.01	0.67
4. ท่านจะไม่ก้าวหน้า เว้นแต่จะทำ งานด้วยความขยันขันแข็ง อดทน และพยายามริเริ่มทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง	3.19	0.79	3.20	0.61	3.10	0.96	3.14	0.73
5. ปรัชญาของหน่วยงาน เน้นให้ ผู้ปฏิบัติงานแก้ปัญหการทำงาน ด้วยตนเอง	2.82	0.80	2.89	0.77	2.82	0.76	2.84	0.77
6. ผู้ปฏิบัติงานบางคนมักจะมีข้อ แก้ตัวอยู่เสมอ ไม่ยอมรับการ กระทำที่ผิดพลาด	2.82	0.90	2.84	0.95	2.96	0.83	2.90	0.88
7. ปัญหาอย่างหนึ่งในหน่วยงานคือ ผู้ปฏิบัติงานไม่มีความรับผิดชอบ ต่องานในหน้าที่	2.92	0.74	2.96	0.93	3.00	0.86	2.98	0.83
รวม	2.73	0.38	2.77	0.44	2.82	0.42	2.79	0.42

ตารางผนวกที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การมิติรางวัล/ผลตอบแทน จำแนกตาม
สถานภาพผู้ตอบ

บรรยากาศองค์การ	ผู้บริหาร		ผู้สอน		ผู้สนับสนุน ภรรยา		รวม	
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.
1. ระบบการเลื่อนตำแหน่งของ หน่วยงานช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานดี ได้ก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้น	2.87	0.75	2.57	0.64	3.10	0.79	3.05	0.75
2. ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานแห่งนี้ ได้รับรางวัล และการสร้างแรง จูงใจมากกว่าการข่มขู่หรือการ ตำหนิตัวตน	2.92	0.75	2.93	0.85	2.82	0.84	2.87	0.83
3. ผู้ปฏิบัติงานได้รับการตอบแทน ความดีความชอบตามผลของการ ปฏิบัติงาน	2.83	0.87	2.73	0.76	2.84	0.81	2.81	0.81
4. ในหน่วยงานมีการตัดสินกัน สูงมาก ในเรื่องเกี่ยวกับผลตอบแทน การทำงาน	2.48	0.89	2.78	0.86	2.74	0.92	2.70	0.90
5. การให้รางวัลและการยอมรับ สำหรับผู้ที่มีผลการปฏิบัติงานดี ยังไม่เพียงพอ	2.88	0.72	2.94	0.77	3.03	0.76	2.98	0.75
6. ผู้ที่ปฏิบัติงานผิดพลาดจะถูก ลงโทษ	2.39	0.801	2.93	0.89	2.75	0.89	2.72	0.89
รวม	2.73	0.38	2.90	0.38	2.88	0.42	2.85	0.41

ตารางผนวกที่ 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การมิติความเสี่ยง จำแนกตามสถานภาพผู้ตอบ

บรรยากาศองค์การ	ผู้บริหาร		ผู้สอน		ผู้สนับสนุน การสอน		รวม	
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.
1. ปรัชญาการบริหารคือหน่วยงาน จะก้าวไปข้างหน้าอย่างรวดเร็ว ด้วยการดำเนินงานอย่างมั่นคง และปลอดภัย	3.18	0.68	3.44	0.60	3.31	0.71	3.32	0.68
2. การดำเนินภารกิจของหน่วยงาน กระทำโดยการเลือกทางเลือกที่ เหมาะสมและสอดคล้องกับเวลา	2.96	0.59	3.13	0.54	3.06	0.62	3.06	0.59
3. การตัดสินใจของหน่วยงาน แห่งนี้มุ่งให้เกิดประสิทธิภาพ สูงสุด บางจึงครั้งกระทำด้วย ความระมัดระวังมากจนเกินไป	2.59	0.66	2.60	0.78	2.75	0.75	2.68	0.74
4. ผู้บริหารยินดีและเต็มใจที่จะ พิจารณาความคิดสร้างสรรค์ที่ดี	3.10	0.66	3.17	0.62	2.06	0.73	3.09	0.69
5. การตัดสินใจของผู้บริหาร บางครั้งต้องเสี่ยงเพื่อให้งาน บรรลุเป้าหมาย	2.87	0.73	2.99	0.75	2.87	0.71	2.90	0.73
รวม	2.94	0.39	3.07	0.36	3.01	0.42	3.01	0.40

ตารางผนวกที่ 7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การมีจิตความอบอุ่น จำแนกตามสถานภาพผู้ตอบ

บรรยากาศองค์การ	ผู้บริหาร		ผู้สอน		ผู้สนับสนุน การสอน		รวม	
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.
1. บรรยากาศระหว่างผู้ปฏิบัติงาน ในหน่วยงานแห่งนี้มีความเป็น- มิตรต่อกัน	3.00	0.94	2.97	0.67	2.85	0.76	2.91	0.74
2. หน่วยงานแห่งนี้มีบรรยากาศ การทำงานไม่เคร่งเครียด	2.83	0.70	2.72	0.64	2.82	0.69	2.80	0.68
3. มีการทำความรู้จักสนิทสนมกัน ระหว่างเพื่อนร่วมงานค่อนข้าง - น้อย	2.69	0.78	2.68	0.81	2.51	0.77	2.59	0.79
4. ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานแห่งนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นคนเขินชาและ ห่างเหินเพื่อนร่วมงาน	2.04	0.74	2.32	0.97	2.25	0.84	2.23	0.86
5. กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ปฏิบัติ- งาน มีความสัมพันธ์กันอย่าง อบอุ่นมาก	2.63	0.81	2.72	0.91	2.46	0.86	2.56	0.87
รวม	2.63	0.43	2.68	0.40	2.58	0.42	2.62	0.42

ตารางผนวกที่ 8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การมิติการสนับสนุน จำแนกตาม
สถานภาพผู้ตอบ

บรรยากาศองค์การ	ผู้บริหาร		ผู้สอน		ผู้สนับสนุน การสอน		รวม	
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.
1. หากท่านทำผิดท่านจะไม่ได้รับ ความเห็นอกเห็นใจจากผู้บังคับ- บัญชา	2.86	0.67	2.43	0.73	2.53	0.80	2.57	0.77
2. ผู้บริหารพยายามพูดคุยเพื่อรับรู้ เกี่ยวกับแรงบันดาลใจในวิชาชีพ ของผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงาน	2.62	0.72	2.77	0.64	2.75	0.70	2.73	0.69
3. ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานขาด ความไว้วางใจที่แท้จริงต่อกัน	2.68	0.86	2.20	0.87	2.35	0.78	2.38	0.83
4. หลักการบริหารงานของหน่วย - งานแห่งนี้ ส่วนใหญ่จะมุ่งเน้น เกี่ยวกับมนุษย์และความรู้สึก - ของผู้ปฏิบัติงาน	2.66	0.69	3.06	0.79	2.68	0.77	2.77	0.78
5. เมื่อได้รับมอบหมายงานที่ยาก ท่านสามารถขอความช่วยเหลือ จากผู้บังคับบัญชาหรือเพื่อน ร่วมงานได้	2.99	0.53	3.52	0.61	3.12	0.62	3.10	0.60
รวม	2.77	0.43	2.72	0.42	2.68	0.40	2.71	0.42

ตารางผนวกที่ 9 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การมิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน จำแนกตาม
สถานภาพผู้ตอบ

บรรยากาศองค์การ	ผู้บริหาร		ผู้สอน		ผู้สนับสนุน การสอน		รวม	
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.
1. หน่วยงานนี้ตั้งมาตรฐานการ ปฏิบัติงานไว้สูงมาก	2.64	0.94	3.09	0.76	2.80	0.72	2.84	0.75
2. ผู้บริหารเชื่อว่าไม่มีใครทำงาน ได้ดีที่สุดโดยไม่ต้องแก้ไข	3.00	0.68	3.13	0.68	3.00	0.74	3.03	0.71
3. มีความรู้สึกถูกกดดันจากหน่วย - งานที่จะให้มีการปรับปรุงผลงาน ทั้งของตนเองและของกลุ่มอย่าง ต่อเนื่อง	2.51	0.92	2.45	0.75	2.64	0.76	2.56	0.75
4. ผู้บริหารเชื่อว่าถ้าผู้ปฏิบัติงานมี - ความสุขประสิทธิภาพการทำงาน จะสูงขึ้น	3.10	0.71	3.30	0.73	3.16	0.71	3.18	0.72
5. การมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ร่วม งานจะทำให้เกิดความก้าวหน้าใน หน่วยงานได้ดีกว่าการเป็นผู้มีผล- การปฏิบัติงานดี	3.08	0.75	3.15	0.67	3.14	0.73	3.15	0.72
6. ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานแห่งนี้ ไม่เห็นคุณค่าในความสำเร็จของ- งานมากนัก	2.25	0.75	2.30	0.77	2.32	0.77	2.30	0.76
รวม	2.76	0.38	2.90	0.37	2.85	0.36	2.85	0.37

ตารางผนวกที่ 10 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การมิติความขัดแย้ง จำแนกตาม
สถานภาพผู้ตอบ

บรรยากาศองค์การ	ผู้บริหาร		ผู้สอน		ผู้สนับสนุน การสอน		รวม	
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.
1. ทางที่ดีที่สุดที่จะสร้างความ ประทับใจในหน่วยงาน คือ พยายามหลีกเลี่ยงการโต้แย้ง และความคิดเห็นที่ไม่ลงรอย กันอย่างเปิดเผย	2.84	0.83	2.86	0.77	2.96	0.82	2.91	0.81
2. ทักษะของผู้บริหารมองเห็น ความขัดแย้งเป็นสิ่งสร้างสรรค์	2.22	0.84	1.97	0.71	2.14	0.83	2.11	0.81
3. ผู้ปฏิบัติงานได้รับการกระตุ้น ให้แสดงความคิดเห็นอย่างเปิด เผย แม้ความคิดเห็นนั้นจะไม่ตรง กับความคิดเห็นของผู้บังคับ บัญชา	2.80	0.78	2.76	0.81	2.72	0.79	2.75	0.79
4. เป้าหมายการประชุม คือ การ บรรลุถึงการตัดสินใจอย่าง ราบรื่น และรวดเร็วที่สุดเท่า- ที่จะทำได้	3.05	0.84	3.07	0.65	2.95	0.74	3.00	0.74
รวม	2.73	0.43	2.67	0.41	2.69	0.43	2.69	0.42

ตารางผนวกที่ 11 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การมิติความจงรักภักดีต่อสถาบัน
จำแนกตามสถานภาพผู้ตอบ

บรรยากาศองค์การ	ผู้บริหาร		ผู้สอน		ผู้สนับสนุน การสอน		รวม	
	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.	Mean	S.D.
1. ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้สึกภูมิใจ ในการเป็นสมาชิกของหน่วย - งานแห่งนี้	2.98	0.66	3.24	0.64	3.19	0.68	3.16	0.67
2. ท่านมีความรู้สึกที่ท่านเป็น สมาชิกที่ดีของหน่วยงาน คนหนึ่ง	3.15	0.67	3.38	0.56	3.23	0.60	3.25	0.61
3. เท่าที่เห็นผู้ปฏิบัติงานในหน่วย งานแห่งนี้ ไม่ค่อยมีใครจงรัก- ภักดีต่อหน่วยงาน	2.87	0.66	3.04	0.82	2.80	0.84	2.87	0.80
4. ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงาน แห่งนี้มักแสวงหาแต่ - ประโยชน์ส่วนตัว	2.76	0.81	3.15	0.80	2.69	0.95	2.82	0.91
รวม	2.94	0.56	3.20	0.50	2.98	0.55	3.03	0.55

ตารางผนวกที่ 12 ทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารในภาพรวม
จำแนกตามตำแหน่งของผู้ตอบ

ตำแหน่ง	Mean	ผู้บริหาร	ผู้สอน	ผู้สนับสนุนการสอน
		3.49	3.48	3.34
ผู้บริหาร	3.49	-	0.14*	0.15*
ผู้สอน	3.48		-	0.01
ผู้สนับสนุนการสอน	3.34			-

ตารางผนวกที่ 13 ทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารในภาพรวม
จำแนกตามตำแหน่งของผู้ตอบ (เฉพาะด้านมิตรสัมพันธ์)

ตำแหน่ง	Mean	ผู้บริหาร	ผู้สอน	ผู้สนับสนุนการสอน
		3.54	3.45	3.23
ผู้บริหาร	3.54	-	0.22*	0.31*
ผู้สอน	3.45		-	0.09
ผู้สนับสนุนการสอน	3.23			-

ตารางผนวกที่ 14 ทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารในภาพรวม
จำแนกตามวุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา	Mean	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		3.21	3.44	3.51
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.21	-	0.23*	0.07
ปริญญาตรี	3.44		-	0.30*
สูงกว่าปริญญาตรี	3.51			-

ตารางผนวกที่ 15 ทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารในภาพรวม
จำแนกตามวุฒิการศึกษา (เฉพาะด้านมิตรสัมพันธ์)

วุฒิการศึกษา	Mean	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		3.06	3.36	3.52
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.06	-	0.30*	0.16
ปริญญาตรี	3.36		-	0.46*
สูงกว่าปริญญาตรี	3.52			-

ตารางผนวกที่ 16 ทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารตามความเห็น
ของผู้สนับสนุนการสอนในภาพรวม จำแนกตามวุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา	Mean	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		3.22	3.44	3.53
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.22	-	0.12	0.28*
ปริญญาตรี	3.44		-	0.09
สูงกว่าปริญญาตรี	3.53			-

ตารางผนวกที่ 17 ทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารตามความเห็น
ของผู้สนับสนุนการสอน จำแนกตามวุฒิการศึกษา (เฉพาะด้านมิตรสัมพันธ์)

วุฒิการศึกษา	Mean	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		3.06	3.37	3.51
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.06	-	0.13	0.45*
ปริญญาตรี	3.37		-	0.14
สูงกว่าปริญญาตรี	3.51			-

ตารางผนวกที่ 18 ทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารในภาพรวม
จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน (เฉพาะด้านกิจสัมพันธ์)

ประสบการณ์การทำงาน	1-5 ปี	6-10 ปี	11-15 ปี	> 15 ปี
Mean	3.49	3.57	3.45	3.28
1 - 5 ปี	3.49	-	0.08	0.09
6 - 10 ปี	3.57	-	0.12	0.29*
11-15 ปี	3.45		-	0.11
> 15 ปี	3.28			-

ตารางผนวกที่ 19 ทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การในภาพรวม จำแนกตาม
ตำแหน่ง (เฉพาะมิติรางวัล/ผลตอบแทน)

ตำแหน่ง	ผู้บริหาร	ผู้สอน	ผู้สนับสนุนการสอน
Mean	2.73	2.88	2.89
ผู้บริหาร	2.73	-	0.19*
ผู้สอน	2.88	-	0.08
ผู้สนับสนุนการสอน	2.89		-

ตารางผนวกที่ 20 ทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การในภาพรวม จำแนกตาม
ตำแหน่ง (เฉพาะมิติความจงรักภักดีต่อสถาบัน)

ตำแหน่ง	ผู้บริหาร	ผู้สอน	ผู้สนับสนุนการสอน
Mean	2.94	2.98	3.21
ผู้บริหาร	2.94	-	0.27*
ผู้สอน	2.98	-	0.03
ผู้สนับสนุนการสอน	3.21		-

ตารางผนวกที่ 21 ทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การในภาพรวม จำแนกตามวุฒิการศึกษา (เฉพาะมิติความจงรักภักดีต่อสถาบัน)

วุฒิการศึกษา	Mean	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		2.91	3.04	3.09
ต่ำกว่าปริญญาตรี	2.91	-	0.05	0.17*
ปริญญาตรี	3.04		-	0.01
สูงกว่าปริญญาตรี	3.09			-

ตารางผนวกที่ 22 ทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การในภาพรวม จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน (เฉพาะมิติความจงรักภักดีต่อสถาบัน)

ประสบการณ์การทำงาน	Mean	1-5 ปี	6-10 ปี	11-15 ปี	> 15 ปี
		2.99	3.17	3.02	2.84
1 - 5 ปี	2.99	-	0.18	0.03	0.15
6 - 10 ปี	3.17		-	0.15	0.33*
11-15 ปี	3.02			-	0.18
> 15 ปี	2.84				-

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางเขวาลักษณ์ ศรีอัยระยา
วัน เดือน ปี เกิด	21 ธันวาคม 2490
สถานที่เกิด	จังหวัดนครราชสีมา
การศึกษา	พ.ศ. 2520 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี การศึกษาบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
การทำงาน	พ.ศ. 2509 ครูจัตวา โรงเรียนบ้านโคกแฝก อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2516 ครูตรี โรงเรียนสามัคคีรถไฟ อำเภอเมือง จังหวัด นครราชสีมา พ.ศ. 2525 อาจารย์ 2 โรงเรียนสามัคคีรถไฟ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา